Eagle emblem

DZIENNIK URZĘDOWY

Ministerstwa Odbudowy

WARSZAWA **Nr. 1** 15 WRZEŚNIA 1945 R.

TREŚĆ:

1

DEKRET

z dnia 24 maja 1945 r.

o utworzeniu Ministerstwa Odbudowy.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się Ministerstwo Odbudowy.

Art. 2. (1) Zakres działania Ministerstwa Odbudowy obejmuje sprawy:

1) odbudowy, rozbudowy i budowy osiedli miejskich i wiejskich,

2) odbudowy, budowy i przebudowy gmachów państwowych, z wyjątkiem wojskowych, oraz ogólnego zarządu gmachami i placami państwowymi, z wyjątkiem wojskowych,

3) polityki budowlanej,

4) polityki terenowej, osiedleńczej i mieszkaniowej,

5) państwowych zakładów wodociągowych i kanalizacyjnych,

6) grobownictwa wojennego,

7) nadzoru budowlanego,

8) nadzoru techniczno-budowlanego nad zakładami i urządzeniami użyteczności publicznej,

9) projektowania budynków typowych i normalizacji materiałów oraz części składowych budynków,

10) organizacji produkcji materiałów budowlanych i elementów budowlanych o znaczeniu miejscowym,

11) nadzoru nad przedsiębiorstwami budowlanymi i ich organizacjami oraz rzemiosłem budowlanym,

12) nadzoru nad wykonywaniem zawodu kierownika robót budowlanych.

(2) Zwykły i bezpośredni zarząd nad poszczególnymi budynkami i placami państwowymi należy do władz, w których użytkowaniu obiekty te pozostają.

Art. 3. Ustalony przepisami prawnymi zakres działania poszczególnych Ministerstw w sprawach, objętych art. 2, przechodzi na Ministerstwo Odbudowy.

Art. 4. (1) Minister Odbudowy jest władzą naczelną w zakresie planowego zagospodarowania przestrzennego kraju.

(2) Organem Centralnym dla spraw planowego zagospodarowania przestrzennego kraju jest Główny Urząd Planowania Przestrzennego przy Ministerstwie Odbudowy.

(3) Organizację i zakres działania Głównego Urzędu Planowania Przestrzennego i organów mu podległych regulują przepisy specjalne.

Art. 5. (1) Przy Ministerstwie Odbudowy powołuje się Instytut Badawczy Budownictwa, którego zadaniem jest opracowywanie zagadnień naukowo-badawczych z zakresu budownictwa.

(2) Statut Instytutu Badawczego Budownictwa ustalą Ministrowie: Odbudowy, Przemysłu i Komunikacji.

Art. 6. (1) Właściwość władz podległych w sprawach, należących do zakresu działania Ministerstwa Odbudowy, określają przepisy szczególne.

(2) Dla wykonania zadań o charakterze techniczno-budowlanym Minister Odbudowy, w porozumieniu z interesowanymi Ministrami, może powołać organy specjalne.

Art. 7. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Odbudowy.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 123 z r. 1945).

2

DEKRET

z dnia 24 maja 1945 r.

o odbudowie m. st. Warszawy.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W celu odbudowy m. st. Warszawy, zgodnie z wolą Narodu Polskiego i na miarę odrodzonego Państwa demokratycznego oraz w celu przywrócenia świetności stolicy, w bezprzykładnie barbarzyński sposób zniszczonej przez najeźdźcę hitlerowskiego, powołuje się Naczelną Radę Odbudowy m. st. Warszawy, Komitet Odbudowy Stolicy oraz Biuro Odbudowy Stolicy.

Art. 2. (1) Zadaniem Naczelnej Rady Odbudowy m. st. Warszawy jest mobilizacja zasobów duchowych i materialnych całego Narodu dla dzieła odbudowy stolicy.

(2) Naczelna Rada Odbudowy m. st. Warszawy ustala zasady odbudowy stolicy i wypowiada się w sprawach, przedstawionych tejże radzie zamierzeń, projektów oraz programów, dotyczących odbudowy.

Art. 3. W skład Naczelnej Rady Odbudowy m. st. Warszawy wchodzą:

a) Prezydent Krajowej Rady Narodowej jako przewodniczący,
b) Prezes Rady Ministrów jako zastępca przewodniczącego,
c) Ministrowie,
d) 10 przedstawicieli Krajowej Rady Narodowej,
e) Prezydent m. st. Warszawy,
f) 10 przedstawicieli Warszawskiej Rady Narodowej,
g) przedstawiciele wojewódzkich rad narodowych po 2 z każdej rady,
h) czołowi przedstawiciele organizacyj społecznych, politycznych i gospodarczych, powołani przez Prezydenta Krajowej Rady Narodowej,
i) wybitni fachowcy poszczególnych dziedzin nauki i sztuki, powołani przez Prezydenta Krajowej Rady Narodowej.

Art. 4. Komitet Odbudowy Stolicy koordynuje prace nad odbudową m. st. Warszawy, czuwa nad przebiegiem tych prac i kontroluje ich wyniki.

Art. 5. W skład Komitetu Odbudowy Stolicy wchodzą:

a) Prezes Rady Ministrów jako przewodniczący,
b) Prezydent m. st. Warszawy jako zastępca przewodniczącego,
c) Ministrowie lub Podsekretarze Stanu interesowanych ministerstw,
d) Delegaci Zarządu m. st. Warszawy, powołani przez Prezydium Warszawskiej Rady Narodowej.

Art. 6. (1) Prace w zakresie odbudowy m. st. Warszawy wykonuje Biuro Odbudowy Stolicy przy Prezydencie m. st. Warszawy.

(2) Statut organizacyjny Biura Odbudowy Stolicy zatwierdza Komitet Odbudowy Stolicy na wniosek Ministra Odbudowy.

(3) Kierownika Biura Odbudowy Stolicy mianuje i odwołuje Rada Ministrów na wniosek Ministra Odbudowy w porozumieniu z Prezydentem m. st. Warszawy, po zasięgnięciu opinii Warszawskiej Rady Narodowej.

Art. 7. Koszty odbudowy m. st. Warszawy oraz wydatki, związane z działalnością Naczelnej Rady Odbudowy m. st. Warszawy, Komitetu Odbudowy Stolicy i Biura Odbudowy Stolicy objęte są budżetem Ministerstwa Odbudowy.

Art. 8. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Odbudowy.

Art. 9. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 124, r. 1945).

3

ZARZĄDZENIE

Ministra Odbudowy

z dnia 1 maja 1945 roku

o utworzeniu Komisji Normalizacyjnej Budownictwa Ministerstwa Odbudowy

Utworzenie KNB MO.

Tworzy się Komisję Normalizacyjną Budownictwa Ministerstwa Odbudowy (skrót KNB MO).

Zadania KNB MO.

Do zadań KNB MO należy opracowanie norm w zakresie potrzeb Ministerstwa Odbudowy o charakterze specjalnym, jak

również norm o charakterze ogólnopaństwowym, ale pilnych dla Ministerstwa Odbudowy, których opracowanie na terenie PKN będzie wymagało dłuższego czasu, oraz opracowanie przepisów, zleconych przez Ministra Odbudowy.

Wszelkie przepisy techniczne, np. warunki techniczne odbioru, wydawane na terenie Ministerstwa Odbudowy, muszą być uzgodnione z KNB MO.

Znak norm KNB MO.

Znak norm opracowanych przez KNB MO będzie brzmiał: PN — MO ·

numeracja

Kierownictwo KNB MO.

Na czele KNB MO stoi Przewodniczący. Sprawy administracyjne załatwia Sekretarz Generalny KNB MO.

Przewodniczącego i Sekretarza Generalnego mianuje Minister Odbudowy.

Współpraca

KNB MO obowiązana jest do współpracy z komisjami pokrewnymi z właściwymi instytucjami naukowymi, a w szczególności z instytutami badawczymi, zainteresowanymi wytwórniami oraz z przedstawicielami przemysłu i handlu.

Pracownicy MO.

Pracownicy Ministerstwa Odbudowy na zaproszenie Przewodniczącego KNB MO mogą przyjmować udział, jako fachowcy, w pracach normalizacyjnych KNB MO i PKN, zasadniczo w godzinach pozasłużbowych.

Zatwierdzenie i stosowanie norm.

Normy w zakresie potrzeb Ministerstwa Odbudowy zatwierdza Minister Odbudowy.

Zatwierdzone przez Ministra Odbudowy normy obowiązują we wszystkich podległych Ministerstwu Odbudowy urzędach i wytwórniach i mogą być wykorzystywane przez inne Ministerstwa i urzędy oraz instytucje i osoby prywatne.

Finanse.

Środki na prowadzenie prac KNB MO będzie czerpała:

1) z dotacji Ministerstwa Odbudowy
2) ze sprzedaży własnych wydawnictw (normy, prace w zakresie normalizacji i t. p.) oraz
3) z innych źródeł.

PKN.

Z chwilą uruchomienia Polskiego Komitetu Normalizacyjnego Komisja Normalizacyjna Budownictwa Ministerstwa Odbudowy będzie pracowała w ramach PKN jako sekcja, pozostając jednak przy Ministerstwie Odbudowy jako Komisja fachowa.

Niniejsze Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1945 roku.

Nadzór nad pracami KNB MO polecam Dyrektorowi Departamentu Budownictwa.

Minister:
Michał Kaczorowski.

4

ZARZĄDZENIE

Ministra Odbudowy i Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych
z dnia 7 maja 1945 r.

w sprawie odbudowy osiedli wiejskich zniszczonych wskutek działań wojennych

1. Celem natychmiastowego wszczęcia odbudowy wsi do czasu ostatecznego ustalenia organizacji Władz Planowania i Odbudowy, powołuje się Powiatowy Komitet Odbudowy Wsi i Powiatową Komisję Odbudowy, jako organ opiniodawczy.

W skład Powiatowego Komitetu Odbudowy Wsi wchodzą: Powiatowy Komisarz Ziemski, Przedstawiciel Władz Budowlanych i Planowania oraz Kierownik Powiatowego Urzędu Pomiarowego.

W skład Powiatowej Komisji Odbudowy wchodzą: Przedstawiciel Powiatowej Rady Narodowej, jako przewodniczący, Starosta powiatowy, Powiatowy Komisarz Ziemski, Przedstawiciel Władz Budowlanych (Architekt Powiatowy) i Władz Planowania Lokalnego, Kierownik Powiatowego Urzędu Pomiarowego i przedstawiciele: administracji lasów, władz drogowych, wodnych, szkolnych, Biura Rolnego, Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P. i Związku Samopomocy Chłopskiej, Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych oraz delegat Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego.

2. Przed przystąpieniem do odbudowy zniszczonych wsi Powiatowy Urząd Ziemski wdroży na podstawie art. 15 ustawy z dnia 31.VII.1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 833 z 1927 r.) postępowanie scaleniowe.

3. Odnośnie zniszczonych osiedli Powiatowa Komisja Odbudowy przy współudziale mierniczego prowadzącego scalenie i Rady Uczestników scalenia poweźmie na

gruncie wnioski, w wyniku których ustalonym zostanie:

a) czy słusznym jest odbudowanie osiedla w miejscu poprzednim,

b) jeśli po zbadaniu warunków miejscowych okaże się, że dawny teren osiedla lub jego część nie nadają się na ponowną zabudowę z powodu warunków zdrowotnych, gospodarczych lub innych, dostatecznie uzasadnionych, Powiatowa Komisja Odbudowy obierze inne odpowiednie dla tego celu miejsce,

c) w wypadku, gdy grunty osiedla wiejskiego oraz grunty okoliczne zostaną uznane za nieodpowiednie do zagospodarowania pod względem rolnym, ponowne założenie osiedla będzie zaniechane, przy równoczesnym postawieniu wniosku odnośnie ludności, którą należy skierować na inne tereny nadające się do osadnictwa, decyzja ta wymaga zgody Min. Rolnictwa i Reform Rolnych i Min. Odbudowy Kraju,

d) w razie decyzji, zmierzającej do odbudowy osiedla w myśl pkt. a) i b), Powiatowa Komisja Odbudowy udzieli Powiatowemu Komitetowi Odbudowy Wsi oraz mierniczemu, prowadzącemu scalenie, ogólnych wytycznych co do przeznaczenia terenów, układu dróg oraz zamierzeń melioracyjnych i wodnych w sposób zgodny z gospodarczymi i społecznymi potrzebami osiedla, miejscowymi warunkami naturalnymi i innymi czynnikami, mającymi znaczenie dla planowania, oraz zasadami poniżej zamieszczonej instrukcji Nr. I.

4. Protokół z dokonanych czynności Powiatowej Komisji Odbudowy oraz szkic sytuacyjny ogólnych wytycznych podpisują obecni członkowie Komisji.

Przedstawiciele władz, wchodzących w skład Komisji, odpowiedzialni są za zgodność wyżej wspomnianych wytycznych z zamierzeniami w skali państwowej i regionalnej odnośnie obszarów podlegających scaleniu.

5. W ten sposób opracowane i uzgodnione ogólne wytyczne będą służyły Powiatowemu Komitetowi Odbudowy Wsi i mierniczemu prowadzącemu scalenie za podstawę do sporządzenia uproszczonego szczegółowego planu zabudowania osiedla.

Przed opracowaniem wymienionego planu Powiatowy Komisarz Ziemski w porozumieniu z władzami administracji ogólnej i organami Związku Samopomocy Chłopskiej ustali ilość gospodarstw rolnych, których właściciele winni być skierowani na przesiedlenie na inne tereny.

Mierniczy prowadzący scalenie zbierze wnioski od zainteresowanych, dotyczące uproszczonego szczegółowego planu zabudowania osiedla.

6. Opracowany w ten sposób przez Powiatowy Komitet Odbudowy Wsi i mierniczego, prowadzącego scalenie, uproszczony szczegółowy plan osiedla winien być przedłożony Powiatowej Komisji Odbudowy do zaopiniowania, czy został opracowany zgodnie z ogólnymi wytycznymi i obowiązującymi przepisami.

Po otrzymaniu przychylnej opinii lub wprowadzeniu zmian Powiatowej Komisji Odbudowy, projekt uproszczonego szczegółowego planu zabudowania osiedla winien być wytyczony na gruncie, okazany zainteresowanym, zaś sam aparat wyłożony do wglądu na przeciąg dni 7 w Urzędzie Gminnym. Zarzuty zainteresowanych stron, uczestników scalenia, od postanowień projektu winny być wniesione w formie oświadczeń do Powiatowego Komisarza Ziemskiego.

7. Wspomniane zarzuty rozpatruje Powiatowa Komisja Odbudowy przy współudziale delegata Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego i wydaje opinię w formie uchwały po wprowadzeniu ewentualnych zmian w związku z zarzutami.

W myśl powyższych zasad wydaje Powiatowy Komisarz Ziemski w porozumieniu z Powiatowym Komitetem Odbudowy Wsi ostateczne orzeczenie w sprawie zatwierdzenia uproszczonego szczegółowego planu zabudowania, poczym powyższy plan zabudowania wsi staje się obowiązujący.

W wypadku niezgłoszenia zarzutów odnośnie uproszczonego szczegółowego planu zabudowania wsi powyższy plan staje się obowiązujący już z upływem 8-go dnia od daty wyłożenia planu.

8. Orzeczenie Powiatowego Komisarza Ziemskiego podlega wykonaniu, zaś z uwagi na konieczność szybkiego przeprowadzenia akcji odbudowy zniszczonych wsi, dokonanie dalszego postępowania scaleniowego nastąpi w terminie późniejszym zgodnie z ustawą o scalaniu gruntów.

9. Uproszczony szczegółowy plan zabudowy wsi winien zawierać zdjęcie poprzedniego stanu własności i posiadania, o ile nie zostało zatarte, celem ustalenia ekwiwalentu dla przyszłego postępowania scaleniowego na obszarze danej wsi.

Posiadacz nowego ekwiwalentu, do czasu przeprowadzenia scalenia na obszarze całej wsi — winien dotychczasowemu właścicielowi lub posiadaczowi wydzielić

z własnego gruntu odpowiedni obszar i oddać w użytkowanie.

10. Przy zabudowie nowopowstałych działek siedliskowych należy stosować przepisy prawa policyjno-budowlanego.

a) Władze budowlane powiatowe i gminne mają obowiązek ścisłego przestrzegania realizacji, opracowanego w trybie niniejszego zarządzenia, obowiązującego uproszczonego szczegółowego planu zabudowania.

b) Obowiązujący uproszczony szczegółowy plan zabudowania podlega natychmiastowej realizacji w stosunku do osiedli nowopowstałych i całkowicie zniszczonych, natomiast w części osiedli niezniszczonych realizowany będzie stopniowo po zniesieniu istniejących budynków.

c) Zabrania się dokonywania kapitalnego remontu, przebudowy i odbudowy budynków usytuowanych niezgodnie z uproszczonym szczegółowym planem zabudowy.

11. Z uwagi na znaczne zniszczenie zabudowań na obszarze całego Państwa przewiduje się we wstępnym etapie odbudowę przy pomocy kredytu państwowego, w razie przyznania go, tylko jednego budynku gospodarczego, w którym znajdzie ewentualnie pomieszczenie właściciel gospodarstwa i jego inwentarz żywy.

Charakter i rozmiar budynków projektowanych winien odpowiadać postanowieniom poniższej instrukcji Nr. II.

12. Po wykonaniu czynności, przewidzianych w p. 5, Powiatowy Komisarz Ziemski z Władzami Budowlanymi i Planowania oraz przy współudziale wykonawcy scalenia i przedstawiciel Związku Samopomocy Chłopskiej sporządzą preliminarz dla danej wsi, na podstawie którego zrobią zapotrzebowanie kredytu i materiałów.

13. Kredyt państwowy w myśl pkt. 11 na odbudowę zostanie przyznany w zależności od zniszczenia całego gospodarstwa i zostanie przekazany w zasadzie w materiale budowlanym.

14. Powiatowa Komisja Odbudowy podejmie równocześnie z wykonaniem planu regulacji starania, celem zorganizowania przy udziale Związku Samopomocy Chłopskiej instytucji, które zajmą się:

a) rozprowadzeniem kredytów i dostarczeniem materiałów budowlanych,
b) miejscową wytwórczością materiałów budowlanych,
c) wykonaniem robót,
d) kształceniem fachowców i robotników budowlanych i innymi sprawami, związanymi z akcją odbudowy zniszczonych wsi.

Minister Odbudowy:
M. Kaczorowski.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
E. Bertold.

INSTRUKCJA Nr. 1.

Załącznik do punktu 3 ustęp d) Zarządzenia Ministra Odbudowy i Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych
z dnia 9 lipca 1945 r.

w sprawie odbudowy osiedli wiejskich, zniszczonych wskutek działań wojennych

§ 1.

Obszary scalenia na terenach, wymagających odbudowy i przebudowy osiedli wiejskich, zniszczonych całkowicie lub częściowo, z reguły winny obejmować terenowo zespoły gromad wiejskich, stanowiących pewną całość gospodarczą, ściśle ze sobą związanych potrzebą jednoczesnego i wspólnego rozwiązania przebudowy ustroju rolnego i wspólnego rozwiązania zagadnień gospodarczych, komunikacyjnych, wodno-melioracyjnych, zdrowotnych oraz kulturalno-społecznych.

§ 2.

Mierniczy, projektujący obszar scalenia, przeprowadza również studia dotyczące wszelkich zagadnień mogących mieć decydujący wpływ na sprawę rozplanowania i odbudowy osiedli wiejskich na danym terenie i zaznajamia się z zamierzeniami właściwych organów, poczem sporządza szkic i opis obszaru scalenia oraz, jako materiał dla Powiatowej Komisji Odbudowy, opracowuje program ogólny przebudowy ustroju rolnego i zabudowania osiedli wiejskich na obszarze scalenia.

Wymieniony program obejmuje:

a) sieć dróg komunikacji ogólnej, urządzenia wodne i melioracyjne,
b) rozgospodarowanie terenu w/g przeznaczenia: pod uprawę rolną, lasy i inne oraz wydzielenia objektów terenowych dla celów specjalnych,
c) ustalenie ilości istniejących gospodarstw rolnych na obszarze scalenia, z podziałem na pełnorolne (od 5 ha wzwyż użytków rolnych), małorolne (2—5 ha) i karłowate (poniżej 2 ha) oraz sporządzenie prowizorycz-

nego wykazu gospodarstw karłowatych, projektowanych do skasowania, drogą przesiedlenia gospodarzy na inne tereny,

d) ustalenie ilości gospodarstw projektowanych do rozplanowania na obszarze scalenia,

e) ustalenie ilości działek budowlanych (siedlisk), które winny pozostać lub powstać na obszarze scalenia dla gospodarstw rolnych i nierolnych,

f) zaprojektowanie w sposób szkicowy podziału obszaru scalenia na odrębne kompleksy, obsługiwane przez poszczególne wsie i przysiółki zarówno istniejące, jako też i mające powstać, ze wskazaniem terenów budowlanych, predystynowanych pod wskazane wsie i przysiółki,

g) dane, dotyczące stopnia zniszczenia osiedla.

§ 3.

Przy wykonaniu swoich prac mierniczy posiłkuje się podkładami geodezyjnymi, jakie można będzie dla danego terenu uzyskać: mapami w skali 1:25.000 i 1:100.000, planami katastralnymi, hipotycznymi i t. p.

§ 4.

Kierunki i szerokość dróg komunikacyjnych państwowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych ustalić należy w porozumieniu z odnośnymi władzami drogowymi.

§ 5.

Poszczególne kompleksy obszaru scalenia (§ 2 pkt. f) projektować należy w tym założeniu, że każdy taki kompleks obsługiwany będzie przez jedno osiedle lub przysiółek i że maksymalne odległości siedlisk od użytków ornych winny się zawierać w granicach 0,8 do 1,5 klm. w zależności od warunków terenowych (drogi ciężkie, średnie, lekkie).

§ 6.

Podstawową formą osiedli winno być osiedle o zwartym skupieniu siedlisk; odosobnione pojedyńcze fermy dopuszczalne są w wyjątkowych warunkach.

§ 7.

Przy wyborze terenów pod osiedla należy wszechstronnie ocenić przydatność tych terenów pod względem budowlanym, zdrowotnym, łatwego zaopatrzenia w wodę, dogodnych połączeń z drogami komunikacji ogólnej oraz z ośrodkami kulturalno-społecznymi i gospodarczo-społecznymi.

Należy unikać terenów podmokłych, zabagnionych, usuwisk i t. p. Pożądane jest w miarę możności sytuowanie osiedli w pobliżu rzek i jezior, natomiast brzegów rzek, jezior oraz urządzeń wodnych obudowywać nie wolno.

Nowozakładane osiedla winny być odsunięte od ważnych arterii komunikacyjnych (autostrad, dróg państwowych i wojewódzkich, kolei żelaznych) conajmniej 75 m.

Pod budowę należy wybierać teren w miarę możności równy, o spadkach łagodnych z zapewnieniem łatwego i niekosztownego odprowadzenia wód opadowych i ścieków.

Przy usytuowaniu osiedla należy uwzględnić istniejące zadrzewienia, których niszczyć nie należy.

§ 8.

Po ustaleniu na obszarze scalenia terenów budowlanych wszelkie inne tereny na tymże obszarze zabudowane być nie mogą.

§ 9.

W osiedlach wiejskich ulice główne obudowane obustronnie lub jednostronnie winny mieć szerokość od 16 do 20 m., licząc w tym jezdnię 3 lub 2-torową, obustronne rowy i chodnik od każdej strony obudowanej. Ulice główne winny zachowywać, w miarę możności, kierunek zbliżony do kierunku północ - południe, celem uzyskania racjonalnego nasłonecznienia domów mieszkalnych. Ponadto należy unikać projektowania ulic głównych w kierunku panujących wiatrów.

Bez dostatecznego uzasadnienia należy unikać projektowania jednostronnego obudowania ulic głównych.

Ulice boczne nieobudowane winny mieć szerokość od 10 do 12 m., licząc w tym jezdnię 2-torową, rowy obustronne i chodnik z jednej strony; w razie projektowanego obudowania ulicy bocznej podana szerokość winna być zwiększona do norm od 12—14 m. z tym, że każda obudowana strona ulicy będzie posiadała chodnik. Drogi okólne (nieobudowywane) na tyłach siedlisk, oddzielające tereny osiedla od pozostałych terenów niebudowlanych winny mieć szerokość 5—6 m.

W razie projektowania wzdłuż ulic specjalnych pasów zieleni lub alei spacerowych podane wyżej normy szerokości ulic winny być odpowiednio zwiększone.

Długość bloku budowlanego nie powinna przekraczać 400—500 m. Wyjazdy z osiedla wiejskiego do ważnych arterii komunikacyjnych winny być urządzone nie

częściej niż w odstępach co 400 m. Położenie przejazdów kolejowych winno być uzgodnione z władzami kolejowymi.

Jeśli istniejące osiedle położone jest wzdłuż arterii komunikacyjnej, wówczas z obu stron należy zaprojektować jednostronnie obudowane ulice, celem zapobieżenia użytkowania tej arterii komunikacyjnej w charakterze ulicy wiejskiej.

§ 10.

Powierzchnia działki budowlanej dla gospodarstw rolnych nie powinna być mniejsza niż 0,5 ha, co jednocześnie stanowi najbardziej pożądaną normę. Szerokość frontu działki budowlanej winna się zawierać w granicach od 35 do 60 m., stosunek szerokości do długości z reguły nie powinien przekraczać 1:5.

Przy zabudowie luźnej działki siedliskowe nie rolników (rzemieślników, urzędników i t. p.) nie mogą być mniejsze niż 0,25 ha. Gdyby grunty posiadane nie wystarczały dla osiągnięcia powyższej normy, wówczas tego rodzaju działkę budowlaną należy powiększyć do 0,25 ha w trybie dekretu z dnia 6.IX. 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej z zapasu ziemi, jaki pozostanie na obszarze przebudowy ustroju rolnego w związku z przesiedleniem ludności na inne tereny, lub z innych rozporządzalnych źródeł.

Z tych samych źródeł należy czerpać odpowiednie obszary gruntów do oddania na czasowe użytkowanie (punkt 9, ustęp 2 zarządzenia) tym gospodarstwom, których dotychczasowe działki będą przeznaczone i zajęte pod użyteczność publiczną, aż do chwili ostatecznego uregulowania sprawy ekwiwalentów i potrąceń w całokształcie projektu scalenia.

W dużych osiedlach wiejskich, osadach, gdzie zachodziłaby potrzeba zastosowania zabudowy zwartej lub grupowej, np. przy placu targowym, dopuszczalne są mniejsze niż 0,25 ha rozmiary powierzchni placów budowlanych, wynikające z charakteru zabudowy i dopuszczalnego % zabudowy placów.

§ 11.

Jeśli przy opracowaniu planu zabudowania osiedla ustalone zostanie, że w związku z przewidywanym przyszłym rozwojem osiedla może zachodzić potrzeba powiększenia obszaru terenów budowlanych, wówczas w ogólnej koncepcji rozplanowania osiedla należy przewidzieć II-gi etap rozbudowy osiedla, ograniczając się tylko do zaprojektowania na planie tego rodzaju zapasowych terenów budowlanych. Ostateczne przesądzenie przeznaczenia takich terenów, sprecyzowanie szczegółów planu zabudowania oraz wydzielenie poszczególnych placów budowlanych i siedlisk nastąpi jednocześnie i łącznie z opracowaniem całokształtu projektu scalenia.

§ 12.

W każdym osiedlu wiejskim winny być wydzielone tereny na cele użyteczności publicznej w ilości i o rozmiarach odpowiadających wielkości i charakterowi osiedla, naprzyklad:

w przysiółku (osiedle wiejskie, składające się z 10—30 siedlisk): plac pod dziedziniec kąpieliska, plac budowlany dla urządzeń gospodarczo-społecznych i inne wg. potrzeb lokalnych;

we wsi (osiedle wiejskie ponad 30 siedlisk, obsługujące również ciążące ku niemu przysiółki): plac pod kościół (o ile przewiduje się budowę kościoła), szkołę, dom społeczny, przychodnie zdrowia, kąpieliska, magazyny, zbiornice, suszarnie, mleczarnie, remizy strażackie, drobne wytwórnie lokalne, place pod urządzenia sportowe i inne wg. potrzeb lokalnych.

W osiedlu głównym gminy zbiorowej poza wymienionymi poprzednio należy dodatkowo przewidzieć: plac pod urząd gminy, pocztę i telegraf, kasy pożyczkowe, targowisko, rzeźnię, młyn, piekarnię, łaźnię i inne, w zależności od potrzeb i warunków miejscowych oraz charakteru osiedla. Powyższe obiekty użyteczności publicznej podane przykładowo i w poszczególnych osiedlach mogą być uwzględnione wszystkie lub tylko niektóre z nich, wreszcie może zajść potrzeba zaprojektowania innych, tutaj niewyliczonych.

We wszystkich osiedlach, a szczególnie w osiedlach większych, należy przewidzieć i odpowiednio rozlokować tereny pod zieleń publiczną (jak: skwery, aleje spacerowe, parki i t. p.).

W terenach otwartych, narażonych na wiatry, należy przewidzieć ochronne pasy zadrzewienia.

§ 13.

Rozmiary placów użyteczności publicznej winny odpowiadać ich przeznaczeniu, co należy ująć protokólarnie przy sporządzeniu ogólnych wytycznych.

Usytuowanie obiektów użyteczności publicznej wino być odowiednie do ich przeznaczenia, przy czym wskazana jest koncentracja urządzeń kulturalno-społecznych z jednej strony i gospodarczo-społecznych z drugiej strony, o ile przeznaczenie lub specjalny charakter niektórych obiektów nie będą wymagały ich wyodrębnienia lub

odosobnienia, względnie odsunięcia na terenie osiedla lub nawet poza obręb osiedla.

§ 14.

Granice poszczególnych działek siedliskowych i placów budowlanych winny być prostopadłe do linii regulacyjnych co najmniej do głębokości tylnych linii zabudowania.

§ 15.

Plan zabudowania winien zawierać oznaczenie przednich i tylnych linii zabudowania. Przednia linia zabudowania winna być oddalona od osi ulicy co najmniej na 15 m., wzajemna odległość między frontowymi liniami zabudowania po obu stronach ulicy winna wynosić co najmniej 30 m., zaś odległość pomiędzy linią regulacyjną i odpowiednią frontową linią zabudowania winna wynosić najmniej 5 m. Przestrzeń między linią regulacyjną i przednią linią zabudowania winna być przeznaczona wyłącznie na przedogródki.

§ 16.

Plan zabudowania winien ustalać sposób i rodzaj zabudowy (luźna, grupowa, bliźniacza, zwarta, ogniotrwała, mieszana), ilość kondygnacji oraz dopuszczalny procent zabudowy powierzchni poszczególnych kategorii działek siedliskowych i placów budowlanych.

§ 17.

Budynki i budowle osiedla wiejskiego oraz sposób ich użytkowania winny posiadać charakter jednolity, z uwzględnieniem cech regionalnych, stwarzając całość sharmonizowaną z krajobrazem.

§ 18.

Postępowanie techniczne:

a) Po otrzymaniu ogólnych wytycznych, zgodnie z pkt. 4) i 5) zarządzenia, mierniczy prowadzący scalenie przy współudziale Powiatowego Komitetu Odbudowy, sporządza uproszczony plan zabudowania. Czynności swoje mierniczy zaczyna od wytyczenia bezpośrednio w terenie ulic głównych osiedla, poczem wykonywa pomiar sytuacyjny metodami najprostszymi.

Pomiarem należy objąć teren przeznaczony pod osiedle z dostatecznym zapasem obszarowym dla opracowania planu zabudowania.

Następnie mierniczy zarysowuje pierworys w skali 1:2.000, na którym opracowuje uproszczony szczegółowy plan zabudowania, w myśl zarządzenia i niniejszej instrukcji.

Zgodnie z pkt. 6) zarządzenia, opracowany uproszczony szczegółowy plan zabudowania winien być przedłożony w postaci odrysu planu z opisem technicznym Powiatowej Komisji Odbudowy do zaopiniowania.

b) Przed okazaniem projektu uproszczonego szczegółowego planu zabudowania mierniczy winien sporządzić rejestr powierzchniowy starego i nowego stanu posiadania (dla terenu osiedla), który wykłada do wglądu równocześnie z uproszczonym szczegółowym planem zabudowania, zgodnie z pkt. 6) zarządzenia.

§ 19.

Projekt planu zabudowania i rozplanowania siedlisk winien być wytyczony w terenie znakami trwałymi naziemnymi i podziemnymi. W wypadkach wyjątkowych dopuszczalne jest wyznaczenie słupami drewnianymi, z tym, że granice bloków winny być oznaczone znakami podziemnymi z materiałów trwałych.

§ 20.

Po zatwierdzeniu uproszczonego szczegółowego planu zabudowania, mierniczy wyznacza go w terenie w formie ostatecznej i składa Powiatowemu Urzędowi Ziemskiemu następujący aparat techniczny i załączniki, dotyczące uproszczonego szczegółowego planu zabudowania osiedli wiejskich:

a) protokół i szkic sytuacyjny ogólnych wytycznych oraz wszelkie inne materiały wstępne,
b) notatki polowe pomiarowe,
c) wykończony pierworys w skali 1:2.000,
d) egzemplarz uproszczonego szczegółowego planu zabudowania i opisu technicznego z klauzulą zatwierdzającą,
e) rejestr powierzchniowy starego stanu posiadania (dla terenu osiedla),
f) rejestr powierzchniowy nowego stanu posiadania (dla terenu osiedla),
g) sześć odrysów (odbitek kolorowanych) zatwierdzonego uproszczonego szczegółowego planu zabudowania z opisami technicznymi i odpisami rejestrów, które przeznaczone są dla: 1) Powiatowej Komisji Odbudowy, 2) Powiatowej Władzy Budowlanej, 3) Gminnej Władzy Budowlanej, 4) Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, 5) Rady uczestników scalenia i 6) do akt postępowania scaleniowego,
h) szkice pomiarowe wytyczenia planu zabudowania w terenie,
i) wszelkie inne materiały, obliczenia i dokumenty techniczne.

§ 21

Znakowanie i kolorowanie uproszczonych szczegółowych planów zabudowania:

a) stan istniejący w terenie oznacza się kolorem czarnym liniami ciągłymi,

b) granice nowych siedlisk i placów budowlanych oraz inne linie projektowane w wykazie niewymienione — cynobrem linią ciągłą,

c) linie regulacyjne—cynobrem linią ciągłą.

d) linie zabudowania (frontowe i tylne) — cynobrem linią przerywaną,

e) punkty poligonowe i pomiarowe — kolorem niebieskim (kółeczka),

f) kolorowanie:
zabudowa ogniotrwała zwarta, grupowa i szeregowa, luźna — karminem o różnym stopniowo słabnącym natężeniu,
zabudowa nieogniotrwała — chrom o różnym natężeniu jak wyżej,
niepodlegające zabudowie części siedlisk — zieleń oliwna,
niepodlegające zabudowie części innych placów budowlanych — kolor różowy (karmin o b. słabym natężeniu),
przedogródki — zieleń soczysta,
zieleń publiczna — zieleń szmaragdowa,
ulice i drogi — sepia,
wody — błękit pruski,
użytki rolne — gumiguta,
lasy — siena palona,
tereny przemysłowe — fiolet,
nieużytki — sepia barwna,
koleje żelazne — czerń obojętna,
cmentarze — ugier jasny,

g) tereny użyteczności publicznej dodatkowo oprowadzić wąską obwódką karminem od wewnątrz,

h) jeśli będzie przewidziana zabudowa o większej niż jedna ilości kondygnacyj — ilość kondygnacyj oznaczać cyframi rzymskimi cynobrem, zaczynając od II kondygnacji, jedna kondygnacja pozostaje bez oznaczenia,

i) dopuszczalny % zabudowy cyframi na działkach względnie w wykazie znaków,

k) różne znaki użytków rolnych wg. stanu istniejącego — znakami tuszowymi kolorem czarnym (wg. instrukcji b. Min. Robót Publicznych),

l) oznaczenia tutaj nieprzewidziane — znakami konwencjonalnymi wg. instrukcji b. Min. Robót Publicznych,

m) dopuszczalne są dodatkowe opisy i wyjaśnienia (legenda) na planie,

n) wszystkie działki, place i objekty należy ponumerować w kolejności cyframi arabskimi kolorem czerwonym (cynober).

§ 22.

Ostateczne plany zabudowania winny zawierać opisy i dane:

a) napis tytułowy: „Szczegółowy plan zabudowania oraz plan pomiarowy podziału terenów budowlanych i wsi (przysiółka) pod nazwą N. N. położonego w gminie X, powiecie Y, województwie Z",

b) napis wyszczególniający nazwisko wykonawcy i datę wykonania, zaopatrzony w podpis wykonawcy,

c) adnotację o zatwierdzeniu planu zabudowania,

d) wymienienie skali,

e) szkic orientacyjny w skali 1:25.000 lub 1:100.000,

f) wykaz znaków,

g) wykaz powierzchni siedlisk i działek,

h) opis wyszczególniający wszystkie istotne dane i normy planu zabudowania w ten sposób, aby planem tym można było posiłkować się całkowicie, bez potrzeby każdorazowego uciekania się do opisu technicznego.

§ 23.

Osiedlom nowopowstającym należy nadawać odpowiednie nazwy. Jeśli chodzi o nowopowstające przysiółki, które będą satelitami wsi macierzystej, to najwłaściwiej będzie przyswajać im nazwy składające się z dwóch słów przez dołączenie do nazwy wsi macierzystej miana odróżniającego dany przysiółek. Tę drugą część nazwy przysiółka najlepiej spełni np. miejscowa nazwa uroczyska, pola, niwy, na których lub w pobliżu których przysiółek powstaje: Wrocimowice Zagórne, Wrocimowice Borowe itd. Dla wsi lub zespołów osiedli nowopowstających mogą być tworzone nazwy nowe.

Wszystkie nowotworzone nazwy osiedli winny być omawiane z czynnikami miejscowymi, nazwy te winny być formowane prawidłowo i zgodnie z duchem naszej mowy, o brzmieniu dźwięcznym i zapewniającym przychylne ich przyjęcie przez ludność miejscową.

Unikać należy nazw często powtarzających się w danej miejscowości lub w kraju, jak np. Wola, Wólka, Nowe i t. d.

INSTRUKCJA Nr. II.

w sprawie budowy domu inwentarskiego, wznoszonego przy pomocy kredytów państwowych, we wsiach zniszczonych.

Załącznik do pkt. 11 Zarządzenia Ministra Odbudowy i Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 7 maja 1945 r. w sprawie odbudowy osiedli wiejskich, zniszczonych wskutek działań wojennych.

1. Program budynku:

a) W części inwentarskiej przyziemia należy przewidzieć miejsce dla konia, 2 krów, 3 świń i ewent. drobiu.

b) W pozostałej części przyziemia przewidzieć należy pomieszczenie o powierzchni nie mniejszej, niż 20 m. kw. na tymczasowe mieszkania dla rodziny właściciela gospodarstwa. Wejście do izby nie bezpośrednio z zewnątrz, lecz z niewielkiej sionki. Dopuszczalne zaprojektowanie komory między częścią mieszkalną i inwentarską, w której może być urządzony tymczasowy osobny parnik.

c) Przy dalszej odbudowie zagrody tymczasowa część mieszkalna przeznaczona będzie na cele gospodarcze.

d) Poddasze winno być łatwe do wyzyskania, nad tymczasową częścią mieszkalną (w sąsiedztwie komina), należy pozostawić możliwość urządzenia pokoiku dostępnego od wewnątrz budynku drabiną lub prymitywnymi schodami.

2. Właściciel gospodarstwa, korzystający z pomocy kredytu państwowego, zobowiąże się do wykonania budynku w myśl powyższego programu i wspomnianych projektów.

3. Ministerstwo Odbudowy dostarczy instytucjom kredytującym bezpłatnie kilka typowych projektów omawianych budynków, których rozplanowanie służyć winno za podstawę przy udzielaniu kredytów. Stosownie do potrzeb poszczególnych regionów kraju, plany te mogą być uzupełniane lub zmieniane, bez naruszenia jednak programu pomieszczeń, przybliżonej powierzchni ogólnej oraz norm oświetlenia.

4. Drzewo należy używać w ilościach jak najmniejszych, dopuszczalnym jest stosowanie w ciesiołce żerdzi, oflisów i t. p.

Wszelkie części drewniane budynku należy zabezpieczyć środkami przeciwgnilnymi.

5. Użycie drzewa dla ścian może nastąpić w wypadkach wyjątkowych, i to po otrzymaniu zezwolenia Pow. Komisji Odbudowy.

6. Odległość projektowanego budynku inwentarskiego od linii regulacyjnej ulicy winna być nie mniejsza niż 20 m.

7. Przez wzgląd na oszczędność robocizny i materiału oraz estetykę wsi, pożądanym jest zastosowanie jednego typu budynku w poszczególnych osiedlach. Dotyczy to przede wszystkim materiału ścian oraz konstrukcji i krycia dachu.

8. Bezpośrednią odpowiedzialność za wykonanie postanowień powyższej instrukcji ponoszą Powiatowe Komitety Odbudowy oraz osoby przez nie wskazane, jak architekt powiatowy, wójtowie gmin, ewentualnie sołtysi.

5

ZARZĄDZENIE

Ministra Odbudowy
z dnia 27 czerwca 1945 r.

w sprawie projektów zakładów użyteczności publicznej

(L. dz. 3958/S/29)

Do
wszystkich Obywateli Wojewodów

Zarządzam w powołaniu się na art. 383/1 prawa budowlanego, aby projekty większych zakładów użyteczności publicznej, a mianowicie: zakładów leczniczych, zapobiegawczych i opiekuńczych, kąpielisk publicznych, rzeźni i t. p., zarówno państwowych jak i niepaństwowych, były przesyłane do oceny do Biura Zakładów i Urządzeń Użyteczności Publicznej Ministerstwa Odbudowy przed zatwierdzeniem tych projektów drogą przewidzianą w prawie budowlanym, o ile Urząd Wojewódzki nie posiada odnośnej fachowej komórki z braku sił technicznych oraz w tych wypadkach gdyby Ob. Wojewoda uważał to za wskazane ze względu na dobro sprawy.

Powyższe uważam za konieczne ze względu na to, żeby nowowznoszone lub odbudowywane zakłady były projektowane możliwie nowocześnie i bez braków pod względem sanitarno-technicznym i techniczno-budowlanym. Wymaga to wglądu do projektu inżynierów specjalistów, chodzi też o celowość budowy i zaoszczędzenie funduszów publicznych.

Minister:
Michał Kaczorowski

6

ZARZĄDZENIE
Ministra Odbudowy
z d. 9 lipca 1945 r.
w sprawie wprowadzenia gospodarki rachunkowo-materiałowej w Regionalnych Urzędach Planowania Przestrzennego i G. D. O.

(L. dz. 4515/1-III)

Do
Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego i Wojewódzkich Wydziałów Budowlanych

Na podstawie przepisów rachunkowo-kasowych dla Władz i Urzędów Państwowych zał. Nr. 1 do Dz. Urz. Min. Skarbu z dnia 30. III. 1935 r. Nr. 9, poz. 178, zarządzam:

I. W zakresie otwierania i uruchamiania kredytów.

Począwszy od lipca r. b. kredyty budżetowe, przeznaczone dla Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego i Gdańskiej Dyrekcji Odbudowy, uruchamiane będą na rachunkach właściwych terytorialnie Izb Skarbowych, względnie w kasach Urzędów Skarbowych, o ile urząd znajduje się poza siedzibą Izby Skarbowej.

W związku z powyższym, wymienione Urzędy i G. D. O. zgłoszą do Izb Skarbowych lub najbliżej znajdujących się urzędów wzory podpisów osób uprawnionych do podpisywania asygnat (§ 34) i odciski okrągłych pieczęci. Regionalne Urzędy Planowania Przestrzennego, które jeszcze nie otrzymały okrągłych pieczęci, do czasu ich otrzymania mogą korzystać z okrągłej pieczątki starostwa. W razie trudności otrzymania takowej, wystarczą same podpisy.

Wszystkie inne rachunki, o ile takie były otwierane poza Izbami Skarbowymi, należy w ciągu b. m. zlikwidować.

O uruchomieniu kredytów w Izbach lub Urzędach Skarbowych do dyspozycji Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego i G. D. O. zostaną te ostatnie każdorazowo zawiadomione. W zawiadomieniach tych będą podane tytuły budżetowe oraz cel przeznaczenia kredytów z rozbiciem na kredyt podstawowy i uzupełniający, które należy księgować na przychód, jak i na rozchód osobno, traktując te kredyty jako oddzielny paragraf. Pod pojęciem kredyt podstawowy należy rozumieć kredyty, z których można czynić wydatki według cen reglamentowanych, czyli urzędowych. Zaś pod kredytem uzupełniającym należy rozumieć wydatki według cen stosowanych na wolnym rynku. Wszystkie wydatki winny być tak dokonywane, aby w żadnym przypadku przydzielane kredyty nie były przekroczone, jak również, by wszystkie dokonywane wydatki odpowiadały ściśle właściwym tytułom budżetowym.

W razie zaistnienia koniecznej potrzeby przekroczenia kredytów, należy każdorazowo przedtem uzyskać zgodę władz centralnych.

II. W zakresie ksiąg rachunkowych i gospodarczych.

Regionalne Urzędy Planowania Przestrzennego i G. D. O. od 1-go lipca r. b. założą i będą prowadziły przede wszystkim następujące księgi:

1) Księgę kredytów i wydatków budżetowych (§ 50)
2) Księgę zaliczek (§ 54)
3) Księgę kontroli blankietów asygnat (§ 59)
4) Księgę pieniężną (§ 60)
5) Księgę inwentarzową
6) Księgę materiałów (magazynową).

Inne księgi wyszczególnione w przepisach rachunkowo-kasowych w miarę potrzeby.

Księgi winny być ponumerowane i przesznurowane, oba końce sznura przytwierdzone lakową pieczęcią urzędową do ostatniej stronicy księgi. Obok pieczęci kierownik władzy (urzędu), wzlędnie osoba przez niego upoważniona stwierdzo swym podpisem ilość stronnic lub kart w księdze (§ 49).

Każdy rachunek na zakupione materiały winien być przeciągnięty przez książki inwentarzową lub magazynową.

Do książki inwentarzowej należy wpisywać cały inwentarz rachunkowy oraz te materiały, które mają charakter trwały. Do książki magazynowej należy wciągać wszystkie inne materiały pozostałe, mające charakter jednorazowego użytku.

III. W zakresie sprawozdawczości.

Z otrzymywanych kredytów z Ministerstwa Odbuodwy za pośrednictwem organów skarbowych rozliczać się będą regionalne Urzędy Planowania Przestrzennego, G. D. O. i Wojewódzkie Wydziały Budo-

wlane do dnia 15 każdego miesiąca za ubiegły miesiąc (§ 66) w formie miesięcznych sprawozdań rachunkowych, które będą obejmowały całokształt gospodarki finansowej powyższych urzędów. Sprawozdania te winny być sporządzane w sposób następujący:

a) Po upływie miesięca wymienione wyżej Urzędy sporządzą wyciąg z księgi kredytów i wydatków budżetowych i poświadczą je przez właściwe organy skarbowe (§ 67, wzór 32).

b) Do każdego paragrafu budżetowego należy sporządzić spisy dowodów. Do spisów tych należy wpisywać dowody w po rządku chronologicznym, zrealizowanych w danym miesiącu asygnat i wystawionych czeków (§ 65, wzór 29).

c) Rozliczenia winny być sporządzone osobno na każdy paragraf budżetowy z rozbiciem na kredyt podstawowy i uzupełniający i obejmować wszystkie wydatki dokonane w ciągu miesiąca.

d) Wszystkie dowody ponumerowane, rozbite według paragrafów budżetowych na kredyt podstawowy i uzupełniający, należy włożyć do jednej teczki z napisem „Sprawozdanie Rachunkowe .... za m-c .... 1945 r." oraz podać na wierzchu teczki ogólną ilość załączników.

Wszystkie przedstawione dowody winny być sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i zawierać wszystkie dane zgodnie z § 21 Przepisów Rachunkowo-Kasowych oraz żądaniami Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej (pismo Nr BKR/b/CK/968/45/ST/KG z dn. 14.IV 1945 r.), którego treść wszystkie jednostki otrzymały. Równocześnie podaję, że w myśl pisma Min. Skarbu L. D. III. 7389/45 z dnia 12.IV 1945 r. L. D. III. 12710/4/45 z maja r. b. — § 24 pkt. 2 przepisów rachunkowo-kasowych dla władz i urzędów państwowych, przytoczonych na wstępie niniejszego zarządzenia, otrzymuje następujące brzmienie:

„W razie niemożności otrzymania kwitów dla usprawiedliwienia drobnych wydatków, wystarczy protokół na każdy tego rodzaju wydatek, podpisany przez urzędnika zakupującego, kierownika rachuby urzędu oraz jednego świadka, zatwierdzony przez kierownika władzy (urzędu), rozliczającego się z pobranej zaliczki. Wydatki takie muszą być jednak szczegółowo wymienione; w każdym zaś razie ich suma łączna nie może w rozliczeniu z pobranej zaliczki (ryczałtu) przekraczać kwoty zł. 1.000 (jeden tysiąc złotych)",

Po skontrolowaniu dowodów oraz ustaleniu, czy przydzielone kredyty zostały zużyte celowo oraz zgodnie z ich przeznaczeniem oraz czy przedstawione dowody odpowiadają, pod każdym względem obowiązującym przepisom, otrzymują Biura Planowania Przestrzennego, G. D. O. i Wojewódzkie Wydziały Budowlane orzeczenia cenzuralne, w których będą wyszczególnione wszystkie usterki oraz uwagi. Dowody rachunkowe po przeprowadzonej cenzurze będą zwrócone zpowrotem, celem przechowania ich na miejscu do dyspozycji organów kontrolnych. Zasadniczo organy kontroli przeprowadzają kontrolę na miejscu, jednak na żądanie na piśmie tych organów Biura Planowania Przestrzenego, G. D. O. i Wojewódzkie Urzędy Budowlane wydadzą dowody za pokwitowaniem — z dokładnym wyszczególnieniem dokumentów według działów i paragrafów, ilości załączników oraz za jaki miesiąc

IV. Zarządzenia ogólne.

Zabraniam wydawania jakichkolwiek zaliczek na uposażenie do czasu unormowania tych spraw ogólnym zarządzeniem oraz innych zaliczek, niezgodnych z przepisami, jak również przetrzymywania gotówki w biurze po zakończeniu urzędowania. Wszystkie wydatki należy ułożyć tak, by na asygnaty podejmować tylko takie kwoty, które zostaną całkowicie w danym dniu wydatkowane. Jeśli chodzi o wypłaty prywatnym dostawcom, to tym ostatnim nie należy wypłacać gotówki do rąk, lecz wystawiać asygnaty na izbę skarbową. Wszystkie dowody rachunkowe, pieczęć okrągła oraz bloki asygnat należy zabezpieczyć w ten sposób, by osoby niepowołane nie miały do nich dostępu.

Wszelkich dodatkowych wyjaśnień oraz wytycznych w zakresie gospodarki finansowej, materiałowej, personalnej będą udzielać wyznaczeni do tych celów inspektorzy kontrolni, którzy z ramienia Ministerstwa Odbudowy będą przeprowadzać rewizję całokształtu gospodarki na miejscu.

Z wszystkich dotychczas otrzymanych kredytów należy rozliczyć się do dnia 15.VII.1945 r. z dołączeniem oryginalnych dowodów, sporządzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami, przy czym wszystkie wyasygnowane kredyty oraz uskutecznione wydatki traktowane są przez Ministerstwo Odbudowy jako wydatki centrali i rozliczenia z tych kwot pozostaną w Ministerstwie Odbudowy.

Minister:

Michał Kaczorowski.

7

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 20 lipca 1945 r.

w sprawie podziału wydziałów komunikacyjno-budowlanych w urzędach wojewódzkich na wydziały odbudowy i wydziały komunikacyjne.

(L. dz. 5086/45).

Do
Obywateli Wojewodów i
Pełnomocników Rządu.

Przesyłając w załączeniu 1 egzemplarz zarządzenia Ministrów Odbudowy i Komunikacji z dnia 19 lipca 1945 r. w przedmiocie podziału wydziałów komunikacyjno-budowlanych w urzędach wojewódzkich na wydziały odbudowy i wydziały komunikacyjne — zarządzam:

1. Pełnienie obowiązków naczelników wydziałów odbudowy należy poruczyć kierownikom dotychczasowych oddziałów budowlanych z wyjątkiem przypadków, uregulowanych już odmiennym zarządzeniem personalnym.
2. Utworzenie wydziałów odbudowy w zasadzie nie powino samo przez się spowodować przyjęcia do służby nowych pracowników.
3. W miarę potrzeby należy wydziały odbudowy podzielić na oddziały w trybie § 40 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 13 sierpnia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 611).

Schemat organizacyjny i skład etatów wydziału odbudowy w urzędzie wojewódzkim załącza się.

Minister:
Michał Kaczorowski.

2 załączniki.

Załącznik Nr. 1

ZARZĄDZENIE

Ministrów Odbudowy i Komunikacji
w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej
z dn. 19 lipca 1945 r.

o podziale wydziałów komunikacyjno-budowlanych w urzędach wojewódzkich na wydziały odbudowy i wydziały komunikacyjne.

Na podstawie art. art. 35 i 36 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 555 z 1936 r.) i § 39 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 611) zarządza się co następuje:

§ 1.

Z zakresu działania wydziałów komunikacyjno-budowlanych w urzędach wojewódzkich wydziela się sprawy, należące do odziałów budowlanych, a w szczególności sprawy: nadzoru budowlanego, nadzoru nad wykonywaniem zawodu kierownika robót budowlanych, odbudowy, budowy i rozbudowy osiedli, budowy i konserwacji budynków państwowych, ogólnego zarządu nieruchomościami państwowymi, techniki sanitarnej, grobownictwa wojennego, nadzoru pod względem techniczno-budowlanym nad zakładami i urządzeniami użyteczności publicznej, nadzoru nad przedsiębiorstwami budowlanymi i rzemiosłem budowlanym, sprawy organizacji produkcji materiałów budowlanych i elementów budowlanych dla potrzeb miejscowych i sprawy polityki budowlanej, terenowej, osiedleńczej i mieszkaniowej.

§ 2.

Dla spraw wydzielonych w § 1 tworzy się w każdym urzędzie wojewódzkim wydział o nazwie: „Wydział Odbudowy" (znak Odb.), pozostałe zaś sprawy z zakresu działania dotychczasowego wydziału komunikacyjno-budowlanego załatwiane będą w wydziale, który otrzymuje nazwę: „Wydział Komunikacyjny" (znak Kom.).

§ 3.

Wydziały odbudowy powinny przejąć od dotychczasowych wydziałów komunikacyjno-budowlanych personel i akta odziałów budowlanych w terminie do dnia 31 lipca 1945 r.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski.

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski.

Minister Administracji Publicznej:
Dr Władysław Kiernik.

(Monitor Polski Nr. 18 z dn. 18 sierpnia 1945)

Załącznik Nr. 2

Schemat organizacyjny i skład etatów Wydziału Odbudowy w Urzędach Wojewódzkich.

Wydział Odbudowy.

	grupa upos.	dod. funkc.	ilość
Naczelnik Wydziału	V—VI	200	1
I. Oddział Inspekcyjno-Budowlany.			
Kierownik Oddziału . .	V—VI	200	1
1. Referat Nadzoru Budowlanego			
Inspektor—inż. arch. . .	VI—VII		
radca — referendarz. .	VI—VIII		
technik — podreferend. .	VIII—IX		
2. Referat Budowy i Remontów budynków państwowych			
radca	VI—VII		
referendarz	VII—VIII		
podreferendarz	VIII—IX		
3. Referat Zarządu Nieruchomości państwowych (wraz z referatem grobownictwa wojennego)			
radca	VI—VII		
podreferendarz	VII—IX		
referendarz (grob. woj.) .	VII—VIII		
4. Referat Polityki Terenowo-Mieszkaniowej			
radca	VI—VII		
podreferendarz	VII—IX		
5. Referat Zakładów i Urządzeń Użyteczności Publicznej			
radca	VI—VII		
podreferendarz	VII—IX		

W Urzędzie Woj. Śląsko-Dąbrowskim jest Oddział Zakładów i Urządzeń Użytecz. Publ. złożony z 5 osób łącznie z Kier. Oddziału.

Razem w Oddziale Inspekcyjno-Budowlanym			14
II. Oddział Budownictwa.			
Kierownik Oddziału . .	VI—VII	100	
1. Referat Inspekcyjno-budżetowy			
radca	VI—VII		
referendarz	VII—VIII		
podreferendarz 2	VIII—IX		
	VIII—IX		
2. Referat Odbudowy Miast			
radca	VI—VII		
podreferendarz 2	VII—IX		
	VII—IX		
3. Referat Odbudowy Wsi			
radca	VI—VII		
podreferendarz 2	VII—IX		
	VII—IX		
4. Referat Materiałów Budowlanych			
radca	VI—VII		
referendarz	VII—VIII		
podreferendarz 2	VII—IX		
	VII—IX		
5. Referat Organiz. Przedsiębiorstw Budowlanych			
radca	VI—VII		
podreferendarz	VII—IX		
Razem w Odziale Budownictwa			17
Razem w Wydziale Odbudowy			32

Personel kancelaryjny i pomocniczy jest na etacie Ministerstwa Administracji Publicznej.

8

OKÓLNIK Nr. 1.

z dnia 19 maja 1945 r.

w sprawie budownictwa wiejskiego.

(L. dz. 2335/45)

Do Urzędów Wojewódzkich (Wydz. Komunik.-Budowlanych.)

W programie prac na rok bieżący w dziedzinie budownictwa wiejskiego pzewiduje się:

1) akcję bezpośrednią, t. j. częściową odbudowę zniszczonych gospodarstw, a w związku z tym regulację całych osiedli wiejskich, zwłaszcza na obszarach zniszczonych. W tej sprawie wydane zostało wspólnie przez Min. Rolnictwa i Reform Rolnych i Min. Odbudowy specjalne zarządzenie z odpowiednimi instrukcjami, powołujące Powiatowe Komisje i Komitety Odbudowy oraz ustalające w jaki sposób należy dokonywać regulacji osiedli

(uproszczone plany zabudowy) oraz jakie warunki winny być zachowane przy od=budowie.

2) Obok powyższych zadań rok bieżą=cy ma być okresem przygotowawczym dla dalszego rozwoju prac w tej dziedzinie w latach następnych. Aby sprostać przewidy=wanym zamierzeniom, należy niezwłocznie zająć się następującymi zagadnieniami:

a) wzmożeniem lokalnej wytwórczości materiałów budowlanych (cegielnie, beto=niarnie, dachówczarnie, kamieniołomy, wa=pienniki i t. p.),

b) przygotowaniem sił fachowych, t. j. przeszkoleniem majstrów wiejskich i mło=dzieży, zwłaszcza w zakresie stosowania w budownictwie wiejskim materiałów pocho=dzenia miejscowego, mogących zastąpić posiadane przez nas w niedostatecznej ilo=ści drzewo i cegłę,

c) opracowaniem projektów typowych dla budownictwa wiejskiego, opartych o o=gólne wytyczne, które nadesłane zostaną (wzgl. omówione na miejscu) przez Mini=sterstwo Odbudowy, z uwzględnieniem po=trzeb i warunków regionalnych, dostatecz=nej ilości odmian, dotyczących rozplano=wania osiedla, zagrody i budynków wiej=skich oraz zastosowania różnego rodzaju materiałów budowlanych,

d) zorganizowaniem pomiarów istnieją=cych osiedli wiejskich, skompletowaniem map sztabowych i t. p.

Zgodnie ze wspomnianym wyżej zarzą=dzeniem w sprawie odbudowy zniszczo=nych osiedli wiejskich, należy wciągnąć do współpracy wszystkie instytucje i organi=zacje społeczne, ponieważ odbudowa i prze=budowa wsi jest przedsięwzięciem szcze=gólnie doniosłym i trudnym, a może być dokonane jedynie tylko zbiorowym wy=siłkiem całego społeczeństwa wiejskiego. Porozumieć się należy z miejscowymi od=działami Zw. Rewizyjnego Spółdzielni oraz Zw. Samopomocy Chłopskiej i przedsta=wić im potrzebę zorganizowania odpowied=nego aparatu spółdzielczego, który stanie się instrumentem wykonawczym programu państwowego w zakresie odbudowy. Spół=dzielczość pomocna będzie zwłaszcza przy zakładaniu i prowadzeniu wytwórni mate=riałów budowlanych, organizowaniu kur=sów dla majstrów i młodzieży wiejskiej, przy rozprowadzaniu kredytów budowla=nych, a ponadto zajmie się również dosta=wą i rozdziałem cementu, wapna, szkła, drewna, okuć i wszelkich innych artyku=łów przemysłu budowlanego. Równocześ=nie za pośrednictwem spółdzielczości i sa=mopomocy chłopskiej prowadzić należy propagandę racjonalnego budownictwa na wsi.

Celem ustalenia wytycznych do progra=mu prac w ramach województwa, Urzędy Wojewódzkie winny niezwłocznie przystą=pić do zorganizowania kilkudniowych wo=jewódzkich konferencji budowlanych. W konferencjach powinni wziąć udział: inży=nierowie i architekci powiatowi, delegaci: Powiat. Zw. Samopomocy Chłopskiej, Od=działów Zw. Rewizyjnego Spółdzielni, Powsz. Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych oraz wszelkie inne zainteresowane instytu=cje państwowe i społeczne — w łącznej liczbie średnio 5 osób z każdego powiatu. Uczestnicy konferencji spełnią rolę in=struktorską przy organizowaniu akcji w po=wiatach i dopomogą w pracy architektom powiatowym.

W programie konferencyj poruszyć na=leży następujące tematy (w ramach zamie=rzeń województwa):

1. Zakres i wielkość zniszczeń wojen=nych.
2. Potrzeby i zamierzenia rolnictwa w zakresie odbudowy.
3. Program i zakres odbudowy w ro=ku bieżącym i przewidywania na lata następne.
4. Zagadnienia materiałowe (stan la=sów, nagromadzony budulec, prze=mysł ceramiczny, możliwości roz=woju nowych wytwórni, materiały zastępcze, miejscowe surowce bu=dowlane i t. p.).
5. Stan rzemiosła budowlanego, rola i zadanie kursów budowlanych.
6. Formy organizacyjne, rola i plan pracy spółdzielczości budowlanej.
7. Wytyczne do planowania osiedli wiejskich.
8. Typ zagrody nowoczesnej, odpo=wiedniej dla danego regionu.
9. Kolejność wznoszenia zabudowań w zagrodzie w okresie odbudowy.
10. Wytyczne do projektowania bu=dynków inwentarskich.
11. Wytyczne do projektowania i urzą=dzania budynków mieszkalnych.
12. Architektura budynku wiejskiego, zależność formy od czynników u=żytkowych, gospodarczych i mate=riałowych. Istotne cechy regionalne.
13. Wykorzystanie (adaptacja) budyn=ków na resztówkach po parcelacji.
14. Odbudowa małych miasteczek rol=niczych i ich rozplanowanie.

Konferencja taka winna się odbyć nie później, niż dnia 15 czerwca r. b.

Przed tym terminem architekci, pełniący funkcje referentów odbudowy w urzędach

wojewódzkich, przygotoją odpowiedni materiał rysunkowy oraz ew. fotografie i próbki materiałów zastępczych.

W szczególności przedstawią na konferencji przykładowe projekty budynków inwentarskich z ewent tymczasowym mieszkaniem człowieka, które zgodnie z instrukcją, załączoną do wyżej wspomnianego zarządzenia, rozesłane zostaną do Urzędów Wojewódzkich przez Ministerstwo Odbudowy. Wskazanym jest opracowanie dalszych alternatyw, przystosowanych do realizacji w ramach potrzeb poszczególnych regionów kraju. Zwiększenie programu budynku kredytowanego z pomocą Państwa winno być jednak uzgodnione z Ministerstwem Odbudowy. W projektach tych jak najszerzej należy uwzględnić materiały miejscowe i cechy regionalne budownictwa.

W programach pracy na powiatach — stosownie do uprzednio podanych wytycznych, położyć trzeba duży nacisk na kursy dla strycharzy, przy czym na kursach strycharskich, które trwać muszą średnio ok. 6-ciu tygodni, wykorzystać należy wolny czas na zajęcia praktyczne z dziedziny betoniarstwa, budownictwa z gliny, kamienia i t. p. oraz na pokazy wyrobu płyt izolacyjnych (ocieplających) ze słomy, siana, trzciny lub t. p. — na prasach ręcznych; rysunki tych pras rozsyłane były w okresie okupacji niemieckiej oddziałom Powszechnego Zakładu Ubezp. Wzajemnych.

Zajęcia praktyczne na kursach należy uzupełnić wiadomościami z dziedziny:

a) budownictwa ogólnego,
b) zasad budownictwa wiejskiego,
c) planowania osiedli wiejskich,
d) znajomości planu i projektowanie najprostszych budynków wiejskich,
e) prawa i przepisów budowlanych,
f) organizacji wytwórczości i wykonawstwa, zwłaszcza na szczeblu lokalnym.

W powiatach, zwłaszcza dotkniętych większymi zniszczeniami, organizować należy kursy budownictwa z gliny, kamienia, cegły piaskowo-wapiennej i t. p., kursy takie przeznaczone dla majstrów - samouków i dla młodzieży wiejskiej, zamierzającej pracować w zawodzie budowlanym, powinny być urządzane bezpośrednio w gromadach lub gminach.

Sprawozdania kwartalne z przebiegu wykonywanych prac w biurze oraz działalności w powiatach, należy nadsyłać pod adresem Wydziału Budownictwa Wiejskiego w Ministerstwie Odbudowy.

W projektowaniu we wszelkich zakresach typowego budownictwa wiejskiego pozostawia się Urzędom daleko idącą inicjatywę i swobodę, tym nie mniej rysunki, przeznaczone do realizacji, muszą uzyskać uprzednio aprobatę Ministerstwa Odbudowy, jak również ew. inne poczynania zasadnicze, jak warunki konkursów i t. p.

Dyrektor Departamentu Odbudowy:
Inż. K. Tyszka.

w/z Dyrektora Departamentu Planowania
Inż. S. Tworkowski.

9

OKÓLNIK Nr 2

z dnia 26 maja 1945 r.

w sprawie odbudowy zniszczonych osiedli wiejskich

(L. dz. 2679/45).

Do wszystkich
Obywateli Wojewodów

Powołując się na Zarządzenie Min. Odbudowy i Min. Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 7 maja 1945 r. w sprawie odbudowy zniszczonych osiedli wiejskich, Ministerstwo prosi o dopilnowanie, by odpowiednie Powiatowe Komitety i Komisje w składzie przez Zarządzenie przewidzianym jak najrychlej swą pracę rozpoczęły.

Obowiązkiem władz drugiej instancji jest instruowanie i kontrolowanie prac przez delegatów fachowych, tak aby przedstawiciele władz pierwszej instancji, wymienieni w p. 4 Zarządzenia, spełniać mogli owocnie swoje obowiązki. W miarę możności delegaci władz drugiej instancji powinni wkroczyć bezpośrednio w prace Powiatowych Komitetów i Komisji Odbudowy, co należy im jak najbardziej zalecić i umożliwić, bądź to środkami urzędowymi, bądź też za pośrednictwem współdziałających organizacyj społecznych.

W okresach kwartalnych należy nadsyłać sprawozdania z całokształtu prac na terenie województwa, najbliższe sprawozdanie proszę przesłać za okres do dnia 31 lipca b. r.

Koszta sporządzenia planów ponoszą w zasadzie gminy, lecz w wypadkach gmin w

całości lub większej części zniszczonych, względnie inych okoliczności, władze państwowe udzielą odpowiednich na ten cel dotacyj za pośrednictwem Urzędów Ziemskich.

Organizacja kursów, wytwórczości lub innych zadań specjalnych może być poruczona instytucjom (jak n. p. Spółdzielniom Budowlanym, Samopomocy Chłopskiej, Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Wzajemnych) w zależności od stopnia ich zorganizowania w poszczególnych województwach, przy czym wykonają one poruczone sobie zadania we własnym zakresie i własnym personelem (uzyskując na ten cel część subwencji na odnośne cele przewidziane), jednak pod kontrolą władz, które za całość akcji są wobec Ministerstwa odpowiedzialne.

Organizację wytwórczości i wykonawstwa należy powierzyć spółdzielczości. W tym celu należy porozumieć się z miejscowymi władzami spółdzielczymi i wpłynąć na nie, aby przystąpiły do zorganizowania odpowiedniego aparatu wykonawczego, o czym należy nas w sprawozdaniu powiadomić.

w/z. Dyrektora Departamentu Planowania
Inż. Tworkowski.

10

OKÓLNIK Nr. 3.

z dnia 26 maja 1945 r.

w sprawie zakresu działania Biur Planowania Regionalnego przy odbudowie zniszczonych osiedli wiejskich.

(L. dz. 2680/45).

1. Do Biur Planowania Regionalnego wszystkich województw.
2. Do Urzędów Wojewódzkich (Wydz. Kom. Bud.).
3. Do Wojewódzkich Urzędów Ziemskich.

W związku z powołaniem Powiatowych Komitetów i Komisji Odbudowy, Biura Planowania Regionalnego:

a) nawiążą ścisły kontakt z Referatami Odbudowy Urzędów Wojewódzkich i Wojewódzkich Urzędów Ziemskich w dziedzinie wykonywania i nadzoru przewidzianych w Zarządzeniu Min. Odbudowy i Min. Rolnictwa i Reform Rolnych uproszczonych planów zabudowania, projektów budynków wiejskich oraz szkolenia sił fachowych,

b) przygotują się do udzielania posiadanych danych i wyjaśnienia członkom Powiatowych Komitetów i Komisji Odbudowy oraz mierniczym, przeprowadzającym scalenie, zasad zagospodarowania regionu w skali ogólnej i poszczególnych powiatów, przewidywanych inwestycyj i t. p.,

c) brać będą ewent. udział w pracach Powiatowych Komitetów i Komisji Odbudowy przez udział delegatów Biura w pracach na terenie powiatu i bezpośrednio na terenie planowanych osiedli wiejskich, jako miarodajni reprezentanci władz planowania drugiej instancji,

d) wezmą udział w organizowanych przez Urzędy Wojewódzkie konferencjach budowlanych oraz podejmą się wygłoszenia przez pracowników Biura referatów, dotyczących planowania osiedli i budownictwa wiejskiego,

e) przepracują charakterystyczne zagadnienia w pracowni Biura (na przykładach realnych) celem wyrobienia własnego poglądu oraz przystąpienia, w miarę możności, do opracowania poszczególnych planów zabudowania osiedli wiejskich. Wybór tych zadań należy ustalić w porozumieniu z Urzędami Ziemskimi, które przyjmują na siebie całość akcji scaleniowej, przewidzianej we wspomnianym zarządzeniu. Prace te może Biuro w dalszej kolejności zlecać pozasłużbowo własnym pracownikom (urbanistom i mierniczym) fachowcom prywatnym lub spółdzielniom planującym z tym, że w wypadku takim odpowiedzialność za te prace wobec gmin i Urzędów Ziemskich wezmą na siebie Biura Planowania Regionalnego. Kwestię honorowania prac zlecanych należy ustalić z Urzędami Ziemskimi w ramach norm przyjętych dla prac scaleniowych (jako część honorarium za pracę projektodawczą w ramach całych kosztów przeprowadzenia scalenia), w wypadku zaś przystąpienia do ogólnego lub szczegółowego planu zabudowania w trybie postępowania prawa budowlanego i zabudowania osiedli według norm Tow. Urbanistów Polskich z r. 1937. Z racji na różnorodność wypadków sprawa nie może być w sposób jednolity przesądzona. W braku przyjętego ostatecznie mnożnika do norm, prace powinny być honorowane zaliczkowo.

Wykonywanie ewent. prac zleconych nie może w żadnym wypadku przynieść uszczerbku programowemu postępowi prac nad zagadnieniami charakterystycznymi. Przepracować należy zasady osadnictwa wiejskiego na przykładach: rozplanowania nowych wiejskich osiedli rolnych, osiedli istniejących scalanych, osiedli i ośrodków gospodarki i kultury, pozostających w miejscu parcelowanych majątków ziemskich, osadnictwa w związku z rozbudową przemysłu, ogrodnictwa i t. p. oraz małych miasteczek rolniczych (t. zw. osad).

Przestrzegać należy w szczególności w pracach Pow. Komitetów i Komisji Odbudowy postanowienia § 1 Instrukcji Nr. 1 do zarządzenia dotyczącego obszaru scalenia, posuwając swe studia do obszarów jeszcze szerszych.

Równocześnie przepracowywać należy szczegółowiej zagadnienia ośrodka wiejskiego, budownictwa społeczno-kulturalnego, społeczno-gospodarczego oraz budownictwa indywidualnego.

W ten sposób Biura Planowania Regionalnego przygotują się do przejęcia, z chwilą wejścia w życie dekretu o planowym zagospodarowaniu kraju, kierownictwa nad całokształtem planowania na terenie regionu.

w/z. Dyrektora Departamentu Planowania
Inż. Tworkowski.

11

OKÓLNIK Nr. 4

z dnia 26 maja 1945 roku

w sprawie zaopatrzenia ludności w wodę i usuwania nieczystości.

(L. dz. TB. 2261-S/14).

Do
wszystkich Obywateli Wojewodów.

W związku z zarządzeniami Ministerstwa Administracji Publicznej L. dz. VII. TB-5080/45-S/8 z dnia 12.IV b. r. i L. dz. VII. TB-5741/45-S/12 z dnia 21.IV br. proszę Obywatela Wojewodę o nadsyłanie żądanych sprawozdań bezpośrednio do Ministerstwa Odbudowy, które przejęło między innymi też czynności Departamentu Techniczno - Budowlanego Ministerstwa Administracji Publicznej.

Z obu wyżej podanych zarządzeń wynika, że Obywatel Wojewoda ma mi przedstawić nie tylko wyniki akcyj:

1) sporządzania i realizacji projektów urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych i do oczyszczania ścieków oraz

2) uporządkowania studzien i ustępów na terenie miast i wsi na obszarze województwa,

ale także wnioski, dotyczące ewentualnego udzielenia dotacyj finansowo słabszym gminom na cele powyższe.

Na podstawie zebranych w tej drodze materiałów i wniosków Ministerstwo Odbudowy rozważy możliwości przydzielenia w najbliższym czasie kredytów również na niezbędne roboty wodociągowo - kanalizacyjne.

Ze względu na stan techniczno-sanitarny kraju w związku ze skutkami wojny, należy powyższą akcję, zmierzającą do unormowania spraw zaopatrzenia ludności w wodę i należytego usuwania nieczystości z siedzib ludzkich, uważać za pilną i pod względem państwowym za bardzo doniosłą.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski.

12

OKÓLNIK Nr. 5

z dnia 30 maja 1945 r.

w sprawie szkolnictwa zawodowego.

(L. dz. 2808/45).

1) Do wszystkich Urzędów Wojewódzkich (Wydz. Komunik.-Budowlanych).
2) Do wszystkich Zrzeszeń Przedsiębiorstw Budowlanych.

W związku z uchwałą Rady Ministrów w sprawie szkolnictwa zawodowego zarządza się: wszystkie większe Przedsiębiorstwa Budowlane, zatrudniające ponad 100 robotników, obowiązane są bezpośrednio na budowie organizować półroczne kursy rzemieślników budowlanych: murarzy, cieśli, betoniarzy, zbrojarzy i t. p. według programów uzgodnionych z Departamentem

Szkolnictwa Zawodowego Ministerstwa Oświaty.

Obowiązek powyższy obejmuje przedsiębiorstwa państwowe, społeczne oraz prywatne.

Wobec powyższego należy wezwać odnośne przedsiębiorstwa do organizacji takich kursów i utrzymywania ich na własny koszt.

Programy opracowane za pośrednictwem Departamentu Szkolnictwa Zawodowego Ministerstwa Oświaty, będą wkrótce nadesłane, zaś pomocy przy angażowaniu instruktorów poza personelem przedsiębiorstwa może udzielić Kuratorium Szkolne, względnie Naukowy Instytut Rzemieślniczy lub Izba Rzemieślnicza.

Dyrektor Departamentu Odbudowy
Inż. Konstanty Tyszka.

13

OKÓLNIK Nr. 6

z dnia 16 czerwca 1945 r.

w sprawie rejestracji szkód wojennych

(L. dz. 3526/Bud.)

Do wszystkich
Urzędów Wojewódzkich

Dotychczasowe metody rejestracji szkód wojenych w budynkach mieszkalnych i fabrycznych nie dały spodziewanych wyników.

Dla przyśpieszenia ogólnego ustalenia rozmiaru zniszczeń Ministerstwo Odbudowy zarządza przeprowadzenie spisu strat w uproszczonej formie zgodnie z dołączoną do tego pisma instrukcją.

Jeżeli województwo dokonało już częściowej rejestracji według poprzednich instrukcji, to należy:

1) gotowe dane rejestracyjne dostosować do schematu uproszczonego,

2) dalszą rejestrację przeprowadzać zgodnie z instrukcją.

Ministerstwo Odbudowy sądzi, że przeprowadzenie uproszczonej rejestracji nie powinno zająć więcej niż 25 dni roboczych i z tego powodu poleca przeprowadzić prace z takim obliczeniem, aby ostateczne zestawienia wyników były wysłane pod adresem Ministerstwa nie później niż 15.7.45.

Zestawienie szkód wojennych należy przesłać do Min. Odbudowy w 3-ch jednobrzmiących egzemplarzach.

Dyrektor Departamentu Budownictwa:
Inż. K. Tyszka.

Załącznik do Okólnika Nr 6.

INSTRUKCJA

Wykonanie uproszczonego spisu szkód wojennych w budynkach mieszkalnych, gospodarczych i przemysłowych.

Miasta.

1. Pod nazwą szkody wojenne należy rozumieć wszelkie uszkodzenie budynków, powstałe wskutek działań wojennych w czasie od 1939 r. do 1.V.1945 r., a dotychczas nie naprawione.

2. Spis obejmuje wyłącznie budynki mieszkalne, gospodarcze i przemysłowe za wyłączeniem:

a) budynków stanowiących własność Ministerstwa Komunikacji,

b) budynków stanowiących własność Ministerstwa Obrony Narodowej.

3. Rozróżniamy cztery rodzaje budynków:

a) mieszkalne,
b) gospodarcze,
c) przemysłowe: fabryki, składy, warsztaty itp.
d) użyteczności publicznej: kościoły, szkoły, biura, banki, teatry, kina itp.

4. Za podstawę oceny szkód przyjmuje się ogólną kubaturę budynku i koszty budowy z sierpnia 1939 r. w złotych.

5. Wysokość szkód określamy w odsetkach całości budynku w jednej liczbie.

6. Jeżeli na terenie nieruchomości powstały jeszcze inne szkody poza budynkami, to rozmiar ich umieszczamy w spółczynniku ogólnego zniszczenia, odnosząc do całości budynku.

Uwaga do pkt. 6.

Budynki ogólnej kubatury 1.000 m^3 wartości 30.000 zł (1939, zniszczone w 50%. Pozostałe szkody wynoszą w złotych z 1939 r. 3.000 zł, tj. 10% szacunku. Ogólne zniszczenie w odniesieniu do budynku wynosie 10% + 50% = 60%.

7. Ocenę szkód na miejscu należy prowadzić według formularza Nr 1 i wypełnione i podsumowane wykazy pozostają w województwie.

8. Przy wypełnianiu formularza Nr 1 należy posuwać się ulicami, notując i oceniając na miejscu uszkodzone nieruchomości po kolei. Budynki znajdujące się na terenie nieruchomości notować jeden po drugim, aż do wyczerpania całej nieruchomości, niezależnie od ich rodzaju. Jeżeli na terenie nieruchomości znajdują się budynki wszystkich rodzajów według p. 3, notować je w porządku p. 3 kolejno. Oceny szkód dokonywać na miejscu odrazu w formularzu. Jako wartość przedwojenną podawać sumę szacunkową z pierwszej połowy 1939 r. Jeżeli danych tych brak, oceniać w przybliżeniu na zasadzie kubatury i kosztów budowy, według cen miejscowych budynków o takim samym wyposażeniu technicznym, wszystko w złotych z I połowy 1939 r. Szacunek wartości budynku i szkód powinien być przeprowadzony odrazu w czasie spisu. Nie trzeba dążyć do przesadnej dokładności, zaokrąglać raczej wzwyż.

Gdyby województwo posiadało jakie inne źródła danych, pozwalające na prostsze i łatwiejsze wypełnienie formularzy Nr Nr 2 i 3, to należy z nich korzystać według uznania województwa, pomijając formularz Nr 1,

9. Do Ministerstwa Odbudowy należy wysłać tylko sumaryczne zestawienia sporządzone według miast, formularz Nr 2, oraz zestawienia ogólne z całego województwa, formularz Nr 3.

10. Dla orientacji w wypadkach więcej skomplikowanych można stosować tabelę Nr 4, podającą wartość poszczególnych części budynku w procentach całości.

11. Cały nacisk należy położyć na terminowe załatwienie sprawy i pod tym kątem widzenia przeprowadzić spis szkód wojennych.

12. Wykazy według formularzy Nr Nr 2 i 3 wykonać na papierze znormalizowanym rozmiaru 210×297 mm., pozostawiając z lewej strony margines 20 mm.

13. Instrukcja w punktach 1—13 dotyczy wyłącznie miast wojewódzkich, powiatowych i wydzielonych.

W i e ś.

14. Jako podstawę do obliczeń strat wojenych w budynkach wiejskich należy przyjąć zagrodę normalną.

ZAGRODA NORMALNA

koszt 6.000 zł w złotych z I połowy 1939 r.

L. p.	Część składowa zagrody normalnej	Wartość 0/0	Wartość w złotych przedwoj. z 1939 r.
1.	Dom mieszkalny. . .	35	2.100
2.	Stodoła—śpichlerz . .	22	1.320
3.	Obora i stajnia . . .	18	1.080
4.	Chlew i szopy . . .	10	600
5.	Studnia	5	300
6.	Reszta, ogrodzenie, bud. drobne, wychodki, budki itp.	10	600
	Razem	100%	6.000 zł

15. Oceny zagrody dokonywać według kosztów zagrody normalnej w procentach tejże. Ocena musi być przeprowadzona w 2 wariantach:

a) wartość przed zniszczeniem,

b) wartość zniszczeń.

Wszystko w złotych przedwojennych z 1939 r.

16. Jeżeli województwo nie dokonało jeszcze rejestracji szkód wojennych, albo nie posiada i nie może zebrać danych do wypełnienia formularzy 6 i 7 w sposób łatwiejszy i prostszy, to rejestrację przeprowadzić według formularza Nr 5. Po podsumowaniu formularz ten pozostaje w województwie.

17. Jeżeli na terenie wsi znajdą się inne obiekty uszkodzone oprócz zagród, to rejestracji szkód dokonać według formularzy dla miast.

18. Z danych wynikających z formularza Nr 5 lub innych źródeł, posiadanych przez województwo, wypełnić formularze Nr Nr 6 i 7, które powiny być przesłane do Ministerstwa Odbudowy w terminie przewidzianym w piśmie załącznikowym.

19. Decydującym czynikiem jest wykonanie terminowe niniejszego zarządzenia i temu muszą być podporządkowane wszystkie inne względy zarówno formalne, jak i rzeczowe.

20. Wykazy sporządzać na papierze znormalizowanym rozmiaru 210×297 mm., margines z lewej strony 20 mm.

21. Punkty okólnika od 13—21 dotyczą wyłącznie wsi i osad niewydzielonych.

Dyrektor Departamentu:

Inż. K. Tyszka.

Formularz Nr. 1

Wykaz szkód wojennych, szczegółowy w mieście . . . .
wojew. . . . . wg okólnika M. O. Nr. . . . .
data . . . .

L. p.	Właściciel Nazwisko i imię	Ulica	Nr pol.	Nr hip.	Kubatura w m³	Rodzaj budynku	Wartość budynku w zł z 1939 r.	% zniszczenia	Wartość szkód w zł z 1939 r.
			1	2	3	4	5	6	7

Formularz Nr. 2

Wykaz ogólny szkód wojennych w nieruchomościach w mieście . . . . . .
. . . . .wojew. . . . . wg okólnika M. O.
Nr. . . . . data . . . .

p.	Rodzaj budynku	Ilość budynków w szt.	Ogólna kubatura w m³	Ogólna wartość w zł z 1939 r.	Ogólna wartość zniszczeń w zł z 1939 r.	Przeciętny % zniszczeń w %%	Uwagi
		1	2	3	4	5	
1	Mieszkalne						
2	Gospodarcze						
3	Przemysłowe						
4	Użyteczn. publ.						

Formularz Nr. 3

Zestawienie szkód wojennych w miastach województwa . . . .
wg okólnika M. O. Nr. . . . . data . . . .

L. p.	Rodzaj budynku	Ilość budynków w szt.	Ogólna kubatura w m³	Ogólna wartość z 1939 r.	Ogólna wartość zniszczeń w zł z 1939 r.	Przeciętny % zniszczeń w %%	Uwagi
		1	2	3	4	5	

Formularz Nr. 4

Analiza %% kosztów budowy z instalacjami

Stan surowy			
1. Ziemne	2.10		
2. Izolacyjne	0,40		
3. Mury grube i śc. dział.	24,80		
4. Stropy i balkony	9,60		
5. Dach	1,40		
6. Blacharskie i dek.	1,90	40,20	
Roboty wykończeniowe			
7. Tynki wewn.	5,10		
8. Tynki zewn.	2,40		
9. Stolarka z okuciem	9,40		
10. Oszklenie	1,10		
11. Malowanie klej. i lamp.	1,40		
Do przeniesienia	19,40	40,20	
Z przeniesienia	19,40	40,20	
12. Malowanie olejne	2,40		
13. Podłogi i posadzki	9,00		
14. Schody	1,80		
15. Balustrady	1,50		
16. Piece i kuchnie	2,40		
17. Różne	3,00	39,40	
Roboty instalacyjne			
18. Wodoc. i kanaliz. (W. 3% + K. 6%)	9,00		
19. Gazowe	2,20		
20. Elektryczne	1,20		
21. Centr. ogrzewanie	8,00	20,40	
		100,00 %	

Formularz Nr. 5

Wykaz szczegółowy szkód wojennych w budynkach mieszkalnych i gospodarczych wsi . . . . wojew. . . . .
wg okólnika M. O. Nr. . . . . data . . . .

L. p.	Właściciel Nazwisko i imię	Nr pol./hip.	Wartość zagrody		Rozmiar szkód zagrody		Uwagi
			W % normalnej	w zł z 1939 r.	W % normalnej	w zł z 1939 r.	
1	Jan Kamiński	45/1357	80	4.800	50	2.400	
2	Piotr Kmita	12/753	150	9.000	30	2.700	
3	Michał Zabłocki	18/321	250	15.000	40	6.000	
			480	28.000	—	11.160	

Formularz Nr. 6

Wykaz ogólny szkód wojennych w bud. mieszkalnych i gospodarczych wiejskich pow. . . . . wojew. . . . .
wg okólnika M. O. Nr . . . . . . data . . . .

L. p.	W i e ś	Ogólna ilość zagród uszkodzonych	Wartość uszkodzonych zagród przed wojną		Rozmiar szkód wojennych — całkowity		Uwagi
			w wielokrotności zagrody normalnej	w zł z 1939 r.	w wielokrotności zagrody normalnej	w zł z 1939 r.	

Formularz Nr. 7

Zestawienie szkód wojennych w zagrodach wiejskich wojew. . . . . . .
wg okólnika M. O. Nr . . . . . . data . . . .

1. Ogólna ilość zagród wiejskich, które uległy uszkodzeniom woj. w czasie 1939 - 45 r.	
2. Wartość uszkodzonych budynk. w wielokrotności zagrody normalnej	
3. Jak wyżej w zł z r. 1939 przedwojennych	
4. Wartość szkód w wielokrotności zagrody normalnej	
5. Wartość szkód w zł z r. 1939 przedwojennych	

14

OKÓLNIK Nr. 7

z dnia 16 czerwca 1945 r.

w sprawie studiów wodociągowych i sporządzania projektów wodociągowych.

(L. dz. 3529/S/23).

Do wszystkich

Obywateli Wojewodów.

Ministerstwo Odbudowy przypomina Obywatelowi Wojewodzie, że oczekuje w najbliższym czasie *sprawozdania* oraz wniosków finansowych w wyniku zarządzenia Obywatela Ministra L. dz. TB-2261-S/14 z dnia 26 maja 1945 r. w sprawie zaopatrzenia ludności w wodę i usuwania nieczystości.

W związku z powyższym Ministerstwo Odbudowy wyjaśnia dodatkowo co następuje: przed przystąpieniem do sporządzania projektu wodociągowego należy przeprowadzić *studia wstępne*, aby stwierdzić, że wybrane urządzenia do zaopatrywania ludności w wodę, wymienione w art. 4-ym rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16 marca 1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 310) są po myśli art. 13-go wymienionego rozporządzenia, zabezpieczone przed wszelkim zanieczyszczeniem, a sama woda odpowiada zasadniczym wymaganiom, ustalonym w rozporządzeniu Ministrów Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych z dnia 27.VII 1933 r. o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 562).

Jest wskazane dla uniknięcia późniejszych trudności, a nawet strat, mogących wyniknąć wskutek nieprawidłowego wykonania studiów wodociągowych, aby prace te były przeprowadzane w porozumieniu z *Głównym Urzędem Planowania Przestrzennego (Dział Gospodarki Wodnej)* przy Min. Odbudowy, który poda szczegółowe warunki techniczne wykonania powyższych prac.

Studia wodociągowe mogą przeprowadzać w terenie i sporządzać *projekty wodociągowe* inżynierowie rzeczoznawcy (z poza grona urzędników Urzędu Wojewódzkiego); w razie braku wolnopraktykujących inżynierów, prace te mogą wykonywać również inżynierowie fachowi, zatrudnieni w Urzędzie Wojewódzkim, w obu przypadkach za uprzednią zgodą tegoż Urzędu Planowania.

Dla prowadzenia działu techniki sanitarnej, a w szczególności dla kontroli sprawnego przeprowadzenia studiów wodociągowych i racjonalnego sporządzenia projektów wodociągów i kanalizacji, należy dążyć koniecznie do obsady *Referatu względnie Oddziału Techniki Sanitarnej* w każdym Urzędzie Wojewódzkim przez możliwie najlepsze rozporządzalne siły techniczne w tym dziale.

Wnioski finansowe, o których na początku mowa, winny dotyczyć przede wszystkim *wstępnych studiów wodociągowych* oraz *sporządzania projektów wodociągów.* Jak wynika z podanego zarządzenia L. dz. TB-2261-S/14, Ministerstwo Odbudowy na podstawie nadesłanych przez Urzędy Wojewódzkie materiałów i wniosków rozważy możliwości przydzielenia kredytów również na studia i projekty w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę.

Kierownik Biura
Zakładów i Urządzeń Użyteczn. Publ.
Inż. Mgr. Z. Rudolf.

15

OKÓLNIK Nr. 8

z dnia 21 czerwca 1945 r.

w sprawie gospodarki drewnem budowlanym

(L. dz. 3656/Bud.).

Do wszystkich

Wojewódzkich Wydziałów Budowlanych

Ministerstwo Odbudowy zawiadamia, że wobec wyczerpania drzewostanów, Wydział nie może liczyć na nieograniczone pokrycie zapotrzebowania na drewno i ze względu na taki stan rzeczy powinien prowadzić nader oszczędną gospodarkę materiałem drzewnym.

Ministerstwo Odbudowy opracowuje obecnie w porozumieniu z Naczelną Dyrekcją Lasów Pastwowych szczegółowy program zaopatrzenia budownictwa w materiały drzewne i dlatego nie może jeszcze podać ścisłych rozmiarów przydziałów drewna dla województwa. Jednakże mając na uwadze względy wyżej podane, Ministerstwo Odbudowy poleca tymczasowo jako górną granicę możliwych dostaw drewna z Lasów Państwowych, przyjąć miesięcznie 3.500 m^3.

Natychmiast po dokładnym ustaleniu kwot przydziałowych zostaną one przesłane Urzędowi i wtedy będą służyły jako górne granice nieprzekraczalne zużycia drewna w budownictwie.

Przydział drewna budowlanego należy prowadzić według niżej podanych wytycznych ogólnych:

1. Zapotrzebowanie miejscowe na drewno budowlane, niezależnie od charakteru występujących instytucyj publicznych lub osób prywatnych, są kierowane do lokalnych władz gminnych, które przez swe podwładne urzędy techniczne w miastach, a Samopomoc Chłopską na wsi, kwalifikują wysokość i terminowość dostaw oraz przesyłają zapotrzebowania uznane za uzasadnione do architektów powiatowych.

2. Powiatowi architekci poddają zgłoszone zapotrzebowania gmin rzeczowej krytyce, ustalając rozmiar przydziałów oraz wskazując najodpowiedniejszego ze względów miejscowych dostawcę i przesyłają do Wydziału Budowlanego Województwa.

3. Na zapotrzebowanie do 15 m^3 włącznie, licząc na 1-go żądającego i rok, przy czym instytucja publiczna, firma spółdzielcza lub rodzina mieszkająca razem, będą traktowane jako jednostka, powiatowy architekt wydaje przydziały według własnego uznania.

4. Ostatniego dnia każdego miesiąca powiatowy architekt wysyła do Wojewódzkiego Wydziału Budowlanego zestawienie wydanych bezpośrednio przez Oddział przydziałów.

5. Wydziały Wojewódzkie Budowlane łącznie z miejscowym organem odbudowy kwalifikują ostatecznie zapotrzebowania i wystawiają przydziały, przesyłając je odbiorcom bezpośrednią drogą według własnego uznania.

6. Pomiędzy 1 i 5 każdego miesiąca Wojewódzki Wydział Budowlany przesyła do Ministerstwa Odbudowy raport o obrocie drewnem budowlanym na ubiegły miesiąc, według załączonego wzoru.

7. Organizację obrotu i kontroli pomiędzy Wojewódzkim Wydziałem Budowlanym a podwładnymi organami pozostawiamy do uznania Wydziału z tym jednak, aby od czasu zgłoszenia zapotrzebowania do chwili wydania przydziału nie upłynęło więcej niż 14 dób.

8. Decyzje władz powiatowych i gminnych mogą być zaskarżone do Wojewódzkiego Wydziału Budowlanego drogą służbową.

9. We wszystkich sprawach przydziałowych w granicach przyznanych kontyngentów Wojewódzki Wydział Budowlany decyduje ostatecznie.

10. Dla ujęcia przydziału drewna w racjonalne normy organizacyjne, otrzyma Urząd przez Ministerstwo Odbudowy kwity przydziałowe drewna, wydane przez Naczelną Dyrekcję Lasów Państwowych w odcinkach 1—2—5—10—20—50 i 100 m^3. Kwity te będą służyły za podstawę przy poborze drewna z Dyr. Lasów Państwowych lub tartaków i winny być wydawane żądającym w granicach ustalonych przez Urząd przydziałów. Do czasu wykonania i rozesłania kwitów przydziały należy wydawać na blankietach pełnomocnych urzędów, tworząc jednocześnie specjalną teczkę odpisów kwitów, które poza Nr. ogólnym, muszą mieć Nr. kolejny od początku rozpoczęcia rozdawania w opisanej tu drodze.

11. Kwity będą: a) opłacane dla przydziałów wojewódzkich w ramach akcji subsydiowanej, zakupione będą po przeciętnej cenie zł 360 za 1 m^3 z tym, że wyrównanie dla każdej ze stron nastąpi do końca następnego miesiąca,

oraz b) nie opłacone dla przydziałów opłacanych przez odbiorcę.

12. Wydziały Budowlane Wojewódzkie porozumieją się z Dyrekcjami Okręgowymi Lasów Państwowych dla wskazania miejsc, w których drewno na akcję odbudowy kraju jest zmagazynowane.

1 załącznik.

Dyrektor Depart. Budownictwa

Inż. K. Tyszka.

Wojewódzki Wydział Budowlany

....

Wzór

Rok 1945

RAPORT

o obrocie drewnem budowlanym za mies. maj.

Norma roczna przydziału m 3.	W miesiącu poprzed.	Wydano przydziałów w m. 3 w miesiącu sprawozdawczym				Ogołem wydano przydziałów w m.3	Pozostałość do wykorzystania w m.3
		wojew.	powiat	gminy	Razem		
Wieś							
100.000	50.000	10.000	1.000	500	11.500	61.500	38.500
Miasta							
50.000	15.000	5.000	4.000	1.000	10.000	25.000	25.000
Razem 150.000	65.000	15.000	5.000	1.5000	21.500	86.500	63.500

Uwaga: Do czasu ustalenia wysokości ramowych przydziałów rubryki: „Norma roczna przydziału" i „Pozostałość" — nie wypełniać.

16

OKÓLNIK Nr. 9

z dnia 11 lipca 1945 r.

w sprawie wygotowania map zniszczeń wojennych

(L. dz. 4670/Bud.).

Do wszystkich

Wojewódzkich Wydziałów Budowlanych

Celem uplastycznienia obrazu zniszczeń wojenych na mapie całego kraju, Ministerstwo Odbudowy poleca nadesłać mapę Województwa z podziałem na powiaty, które należy zakolorować odpowiednio do stopnia zniszczeń p/g następującej skali:

powiaty o zniszczeniu do 10% — kolorem lekko żółtym;

powiaty o zniszczeniu do 20% — kolorem kreskowanym żółtym;

powiaty o zniszczeniu do 30% — kolorem mocno żółtym;

powiaty o zniszczeniu do 40% — kolorem lekko czerwonym;

powiaty o zniszczeniu do 50% — kolorem kreskowanym czerwonym;

powiaty o zniszczeniu do 60% — kolorem mocno czerwonym;

powiaty o zniszczeniu do 70% — kolorem lekko brązowym;

powiaty o zniszczeniu do 80% — kolorem kreskowanym brązowym;

powiaty o zniszczeniu do 90% — kolorem mocno brązowym.

Do mapy należy dołączyć wykaz powiatów z cyfrowym procentem zniszczeń, który winien być obliczony jako średni dla wsi i miast łącznie z budowlami przemysłowymi, państwowymi, samorządowymi itp.

Termin nadesłania map — 1 sierpnia 1945 r.

Dyrektor Departamentu Budownictwa

Inż. K. Tyszka.

17

OKÓLNIK Nr. 10

z dnia 12 lipca 1945 r.

w sprawie obsadzenia stanowisk Kierowników Referatów Techniki Sanitarnej

(L. dz. 4516/45-S/39).

Do
Wszystkich Obywateli Wojewodów.

W większości Urzędów Wojewódzkich pozostały dotychczas nieobsadzone stanowiska Kierowników Referatów względnie Oddziałów Techniki Sanitarnej w Wydziałach Odbudowy względnie Oddziałach Budowlanych. Odbija się to bardzo niekorzystnie na rozwoju spraw techniczno-organizacyjnych tego działu na terenie poszczególnych województw.

Ponieważ równolegle z odbudową Kraju musi iść racjonalna i powszechna obsługa ludności przez Zakłady i Urządzenia Użyteczności Publicznej, proszę Ob. Wojewodę o dodanie wszelkich starań, aby wymienione na początku stanowisko zostało w najbliższym czasie obsadzone.

Ministerstwo Odbudowy nie ma w swej dyspozycji żadnego kandydata na jakiekolwiek stanowisko Referenta Techniki Sanitarnej; o ile odpowiedni kandydat znajdzie się, Ministerstwo Odbudowy nie omieszka go skierować do jednego z Urzędów Wojewódzkich. Niezależnie od powyższego konieczne jest, aby i Urząd Wojewódzki, może w drodze ogłoszenia konkursu, poszukał odpowiedniego inżyniera lub technika wśród rozporządzalnych sił fachowych w mieście wojewódzkim i na terenie samego województwa.

W związku z powyższym zalecam, aby, do czasu obsadzenia stanowiska Kierownika Referatu względnie Oddziału Techniki sanitarnej przez fachowca o właściwych kwalifikacjach, Urząd Wojewódzki korzystał w zakresie spraw zakładów i urządzeń użyteczności publicznej, a więc i techniki sanitarnej, z pomocy *kontraktowo* zatrudnionych rzeczoznawców, mających już pracę w inych pokrewnych instytucjach rządowych, samorządowych, spółdzielczych lub prywatnych. Rzeczoznawcy ci mogą być umówieni na kilka godzin pracy w Urzędzie Wojewódzkim i mogą przynajmniej częściowo zastąpić pracę pełnowartościowego fachowca w dziale techniki sanitarnej.

Proszę Obywatela Wojewodę o spowodowanie, aby po przyjęciu rzeczoznawcy do pracy do Urzędu Wojewódzkiego—życiorys jego wraz ze szczegółową opinią tego Urzędu był nadesłany do wglądu Ministerstwu Odbudowy, a to zgodnie z treścią zarządzenia tutejszego Mniisterstwa L. dz. 5529-S/23 z dnia 16.VI.1945 r.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski.

18

OKÓLNIK Nr. 11

z dnia 14 lipca 1945 r.

w przedmiocie ustalania programu robót

(L. dz. 4766/Bud.).

Do
Wszystkich Wojewódzkich
Wydziałów Odbudowy

Bieżący sezon budowlany da w rezultacie zorganizowanie przedsiębiorstw i brygad roboczych, który to dorobek może być w znacznym stopniu utracony w czasie przerwy zimowej.

Trzeba bowiem mieć na uwadze, że wskutek znacznego wzrostu terytorium Państwa powstają łatwe i nęcące możliwości przechodzenia pracowników budowlanych do innych, bardziej rentownych rodzajów pracy.

Aby uniknąć dezorganizacji aparatu wykonawczego odbudowy w okresie zimowym i zapewnić ciągłość robót budowlanych, należy do przyszłego sezonu przeprowadzić wszelkie możliwe przygotowania do całkowitego eliminowania przerwy zimowej.

Naturalnie rezultaty prac przygotowawczych będą w wysokim stopniu zależne od charakteru nadchodzącej zimy, co należy mieć na uwadze przy programowaniu robót.

Zdaniem Ministerstwa Odbudowy, należałoby roboty prowadzone obecnie rozłożyć w ten sposób, żeby w okresie letnim

i jesienym wykonać jak najwięcej prac zewnętrznych, związanych ściśle ze stanem pogody.

We wszystkich wypadkach, kiedy jest to możliwe, roboty wewnętrzne odkładać do okresu późnej jesieni i zimy.

Na okres zimowy należałoby również przewidzieć możliwość zatrudnienia jak największej ilości rzemieślników i robotników budowlanych do prac przygotowawczych dla przyszłego sezonu budowlanego.

W tym zakresie możnaby przeprowadzić przygotowanie na zapas różnych elementów budowlanych, jak stolarki, okucia, rynny itp., itp.

Naprawa i przygotowanie narzędzi i pomocy budowlanych mogą również dać zatrudnienie znacznej ilości pracowników fachowych i pomocy fachowej, o których najwięcej tu chodzi.

Poza tym możnaby wykonać o wiele więcej pożytecznej pracy przy rozsądnej rozbiórce zniszczonych domów.

Z tego źródła możnaby otrzymać bardzo wielkie ilości materiałów instalacyjnych, okuć, stolarek itp., itp.

Materiały te po oczyszczeniu i drobnej naprawie oddałyby wielkie usługi w przyszłym sezonie budowlanym, kiedy może być ich duży brak na rynku.

Być może również Wydziały Odbudowy będą miały pod tym względem jakie własne pomysły, wynikające z warunków lokalnych, a idące po linii inteneji Ministerstwa Odbudowy.

Pomysły takie należycie uzasadnione i skosztorysowane, powinny być zawczasu przesłane do Ministerstwa Odbudowy, jeżeli to jest potrzebne ze względów kredytowych.

Racjonalne i celowe propozycje znajdą całe poparcie Ministerstwa Odbudowy, które jest bardzo zainteresowane całokształtem poruszonej tu sprawy.

Dyrektor Departamentu Budownictwa:
Inż. K. Tyszka.

19

OKÓLNIK Nr. 12

z dnia 16 lipca 1945 r.

w sprawie raportów o stanie zatrudnienia w przedsiębiorstwach budowlanych.

(L. dz. 4862/Bud.).

Do wszystkich
Urzędów Wojewódzkich,
Okręgów Administracyjnych
i Zarządu Miejskiego m. Łodzi.

Dla zorientowania się o stanie zatrudnienia w przemyśle budowlanym Ministerstwo Odbudowy poleca:

1) poczynając od 1.7.1945 r. składać co miesiąc raporty według załączonego wzoru;

2) raport powinien objąć cały miesiąc, albo, jeżeli to wynika ze sposobów sprawdzania list płacy, pełne cztery tygodnie;

3) raport za miesiąc ubiegły powinien być wysłany nie później niż 7-go dnia następnego miesiąca;

4) raport powinien objąć cały teren województwa i wszystkie czynne przedsiębiorstwa zatrudnione w budownictwie, prywatne, komunalne i państwowe;

5) jeżeli względy organizacyjne nie pozwolą wypełnić raportu lipcowego zupełnie ściśle, to należy wysłać w przewidzianym terminie jako orientacyjny.

Urząd Wojewódzki
Wydział Odbudowy

RAPORT

o stanie zatrudnienia w przedsiębiorstwach budowlanych na terenie województwa za okres od .... do ....

w okresie sprawozdawczym było				
Przdsiębiorstw budowlanych czynnych	zatrudnionych prac. fiz.	zatrudnionych prac. umysł.	Największy stan zatrudnienia w przedsiębiorst.	Najmniejszy stan zatrudnienia w przedsiębiorst.

wz. Dyrektora Departamentu Budownictwa
Inż. W. Skoraszewski.

20

OKÓLNIK Nr. 13

z dnia 24 lipca 1945 r.

w sprawie organizacji planowania regionalnego

(L. dż. 5374/45).

Do wszystkich
Ob. Ob. Wojewodów
i Pełnomocników Rządu.

Do czasu ustawowego uregulowania organizacji planowania regionalnego, które niebawem nastąpi przez dekret o planowym zagospodarowaniu obszaru Rzeczypospolitej, wyjaśnia się co następuje:

1) W myśl art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 24.V.1945 o utworzeniu Ministerstwa Odbudowy (Dz. Ustaw R.P. Nr 21, poz. 123), organem centralnym dla spraw zagospodarowania przestrzennego kraju jest Główny Urząd Planowania Przestrzennego przy Ministerstwie Odbudowy. Ponieważ reaktywowanie Komisji regionalnych planów zabudowań na tak krótki okres czasu byłoby nierealne, Regionalne Urzędy Planowania pełnią na razie funkcje komisji i biur planów regionalnych według przepisów art. 23 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. Ust. R. P. Nr. 34, poz. 216 z r. 1939) w brzmieniu nadanym dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 sierpnia 1939 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. Ust. R. P. Nr. 77, poz. 514). Wszystkie funkcje przewodniczącego Komisji przechodzą na Dyrektora Regionalnego Urzędu Planowania Przestrzennego.

2) Dotychczasowi Kierownicy Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego mogą posługiwać się tytułem służbowym Dyrektora Regionalnego Urzędu Planowania Przestrzennego.

Dyrektor
Głównego Urzędu
Planowania Przestrzennego:
Inż. J. Chmielewski.

21

OKÓLNIK Nr. 14

z dnia 25 lipca 1945 r.

w sprawie powołania Wojewódzkich Komisji Odbudowy.

(L. dz. 5287/45).

Do

Ob. Ob. Wojewodów,
Pełnomocników Rządu,
Zarządów Miejskich
m. st. Warszawy i Łodzi.

W myśl załączonego zarządzenia Ministra Odbudowy i Ministra Administracji Publicznej z dnia 19 lipca 1945 r. w sprawie powołania Wojewódzkich Komisji Odbudowy, proszę o zwołanie posiedzenia Wojewódzkiej Komisji Odbudowy, celem przeprowadzenia rozdziału przydzielonych na województwo kredytów na odbudowę na III kwartał r. b.

Potrzebne dla omówienia i powzięcia uchwał materiały na posiedzenie Komisji przygotowuje Wojewódzki Wydział Odbudowy.

1 załącznik.

Minister Odbudowy:
M. Kaczorowski

Załącznik.

ZARZĄDZENIE

Ministrów Odbudowy i Administracji Publicznej z dnia 19 lipca 1945 roku

w sprawie powołania Wojewódzkich Komisji Odbudowy.

Na podstawie art. 2 ust. (1) p. 1 dekretu z dn. 24 maja 1945 r. o utworzeniu Ministerstwa Odbudowy (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 123 z 1945 r.), zarządza się co następuje:

§ 1

Celem skoordynowania akcji odbudowy miast i wsi i nadania jej prawidłowego biegu, powołuje się przy Wydziałach Odbudowy Urzędów Wojewódzkich — Wojewódzkie Komisje Odbudowy, jako organy opiniodawcze.

§ 2

W skład Wojewódzkiej Komisji Odbudowy wchodzą:

a) Wojewoda lub jego zastępca, jako przewodniczący;

b) Naczelnik Wojewódzkiego Wydziału Odbudowy, jako zastępca przewodniczącego;

i na zaproszenie przewodniczącego:

c) Przedstawiciel Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej;

d) Dyrektor Regionalnego Urzędu Planowania Przestrzennego;

e) Przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego;

f) Przedstawiciel Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych;

g) Przedstawiciel Banku Gospodarstwa Krajowego;

h) Przedstawiciel Państwowego Banku Rolnego;

i) Przedstawiciel Wojewódzkiego Wydziału Pomiarów;

j) Przedstawiciel Wojewódzkiego Zw. Samopomocy Chłopskiej;

k) Starostowei względnie ich zastępcy, arcihtekci powiatowi i miejscy, przedstawiciele spółdzielczości, rzeczoznawcy z zakresu zagadnień gospodarczych, budowlanych, demograficznych itp. — w zależności od rozpatrywanych zagadnień.

§ 3

Zadaniem Wojewódzkiej Komisji Odbudowy jest opiniowanie w sprawach:

a) programu odbudowy, sporządzonego przez Wojewódzki Wydział Odbudowy, po uprzednim uzgodnieniu z Regionalnym Urzędem Planowania Przestrzennego i Powiatowymi Komisjami Odbudowy;

b) podziału kredytów na powiaty i miasta wydzielone;

c) projektów szczegółowych instrukcji, opracowanych przez Wydział Odbudowy, co do sposobu zużytkowania kredytów w powiatach i miastach wydzielonych, jak np. co do rodzaju kredytów, przyznanych na poszczególne roboty budowlane, wysokości kredytów itp.;

d) sprawozdań przesyłanych przez Wydział Odbudowy Ministerstwu Odbudowy po każdym rozdziale okresowym, przydzielonych na województwo kredytów na odbudowę.

§ 4

Posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Odbudowy zwołuje Wojewoda w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak jak raz na miesiąc.

Opinie wypowiada Komisja w formie uchwał.

Uchwały Komisji zapadają zwyczajną większością głosów obecnych członków, w protokóle jednak zaznaczyć należy zdanie mniejszości.

§ 5

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski.

Minister Administracji Publicznej:
Dr. Władysław Kiernik.

(Monitor Polski Nr 21 z dnia 30 sierpnia 1945 r.)

22

OKÓLNIK Nr. 15

z dnia 31 lipca 1945 r.

w sprawie organizacji prac w zakresie planów zabudowania osiedli wiejskich.

(L. dz. 5322/45)

Do

Wszystkich Urzędów Wojewódzkich (Wydz. Odbudowy),

Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego,

Wojewódzkich Urzędów Ziemskich.

W odpowiedzi na pismo Urzędu w sprawie organizacji prac w zakresie uproszczonych szczegółowych planów zabudowania osiedli wiejskich, zniszczonych wskutek działań wojennych, Ministerstwo komunikuje, co następuje:

Na okres bieżącego roku zezwala się na powoływanie przez Regionalne Urzędy Planowania Przestrzennego delegatów Urzędu do planowania wsi, którzy braliby udział w pracach Powiatowych Komitetów i Komisji Odbudowy, jako delegaci Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego na obszarze jednego lub kilku powiatów.

Stanowiska te obsadzane byłyby przez architektów, obeznanych z zagadnieniami rurystyki, powoływanych na okres ograniczony i płatnych od dzieła. Pracowaliby oni wspólnie z inspektorami powiatowymi Wojew. Urzędów Ziemskich przy opracowaniu wytycznych, które będą służyły Powiatowym Komitetom Odbudowy i mierniczym, prowadzącym scalenie, za podstawę do sporządzania uproszczonych szczegółowych planów zabudowania. W zakresie planowania inspektorzy ci współpracowaliby przy rozplanowaniu osiedli oraz nadzorowaliby i kierowaliby postępem prac scaleniowych w terenie.

Za pracę tę ustala się następujące wynagrodzenie:

Za udział w opracowaniu wytycznych i nadzór nad całokształtem prac Komitetów i Komisji Odbudowy (aż do zatwierdzenia planu zabudowania w myśl p. 7. Zarządzenia Min. Odbudowy i Min. Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 7 maja br.)

od 1 zagrody w kompletnie planowanym osiedlu *zł. 60 do 80* — uwzględniając stopień trudności,

(przy skomplikowanej rzeźbie terenu, — osiedlach mniejszych, t. j. liczących mniej niż 50 zagród, — kilkarotnych zmianach w planie wynikłych z przyczyn od planującego niezależnych i innych okolicznościach dostatecznie uzasadnionych).

Stopień trudności ustala odnośny kierownik Regionalnego Urzędu Planowania Przestrzennego.

Wynagrodzenie to pojmuje się już łącznie z kosztami podróży i utrzymania, zniszczenia odzieży itp., za które to okoliczności dodatki nie będą przyznawane.

W wypadku, gdy delegatura planowania wsi powierzoną byłaby stałym pracownikom państwowym, stawki wyżej wymienione uległyby obniżeniu o 20 proc. z tym, że równocześnie z obniżonym honorarium pracownicy ci pobieraliby normalne wynagrodzenie miesięczne i przysługiwałby im zwrot kosztów podróży służbowych.

System wypłat i zaliczek ustalą każdorazowo kierownicy Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego z tym, by zagwarantowane były dostatecznej wysokości sumy do czasu ostatecznego wypełnienia obowiązków delegatów planowania wsi.

Wydatki związane z powołaniem stanowisk delegatów planowania pokrywane będą z kredytów na odbudowę wsi przez Wydziały Budowlane Urzędów Wojewódzkich na wniosek Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego.

Dyrektor

Departamentu Budownictwa:

Inż. K. Tyszka.

Dyrektor

Głównego Urzędu Planowania Przestrzennego:

Inż. J. Chmielewski.

23

OKÓLNIK Nr. 16

z dnia 2 sierpnia 1945 r.

w sprawie ujednostajnienia norm opłat dla wolnopraktykujących architektów i inżynierów.

(L. dz. 5831/45).

1. Do wszystkich Ministerstw,
2. Do wszystkich Urzędów Wojewódzkich,
3. Do wszystkich Biur Planowania Regionalnego
4. Do Biura Odbudowy Stolicy w Warszawie
5. Do Generalnej Dyrekcji Odbudowy w Gdańsku.

Dla ujednostajnienia norm opłat dla wolnopraktykujących architektów i inżynierów za wykonywanie prac architektoniczno-budowlanych, na zlecenie Urzędów i Przedsiębiorstw Państwowych, Ministerstwo Odbudowy ustala za obowiązujące normy b. Min. Spraw Wojskowych z dnia 2.III.1938 r. (Przegląd Budowlany, tom II), przy zastosowaniu mnożnika 10.

Minister Odbudowy:

M. Kaczorowski.

24

OKÓLNIK Nr. 17

z dnia 7 sierpnia 1945 r.

w sprawie wypełnienia ankiety, ustalenia szkód wojennych i nadesłania sprawozdań przez Zakłady Oczyszczania Miasta.

(L. dz. 5231/45).

Do wszystkich

Ob. Ob. Wojewodów,

Pełnomocników Rządu R. P.

Racjonalne oczyszczanie miast ma doniosłe znaczenie dla ich zdrowotności. Jest ono również niezmiernie ważne ze względów estetyczno-porządkowych, urbanistycznych, komunikacyjnych i wreszcie gospodarczych, zwłaszcza dla dużych osiedli i miast. Niestety, zagadnienie właściwego utrzymania w czystości osiedli i miast, poza nielicznymi wyjątkami, nie znajduje się na odpowiednim poziomie. Ministerstwo Odbudowy, doceniając znaczenie tego problemu, pragnie stworzyć sprzyjające warunki dla planowego zorganizowania oczyszczania miast, opartego na wspólnej płaszczyźnie dla całego Państwa, przez odpowiednie zakłady użyteczności publicznej. Podstawę do racjonalnego rozwoju tego zagadnienia dają przepisy prawne Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. oraz ustawy, częściowo zmieniającej i uzupełniającej to rozporządzenie, z dnia 31 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 311, 1928 i Nr. 24, poz. 210, 1938). Stworzenie jednolitej polityki dla planowej organizacji oczyszczania miast w Polsce wymaga zebrania niezbędnych materiałów dotyczących tego zagadnienia. W tym celu Ministerstwo Odbudowy zwraca się do Urzędów Wojewódzkich, aby spowodowały wypełnienie przez Zarządy Gmin, posiadających Zakłady Oczyszczania Miasta:

1. załączonej ankiety,
2. załączonego formularza—celem ustalenia szkód wojennych,
3. nadesłanego krótkiego sprawozdania Z.O.M z działalności za rok 1945.

Ponieważ jak zaznaczono wyżej, nadesłane materiały będą wykorzystane przy ustalaniu wytycznych dla Zakładów Oczyszczania Miasta, jako zakładów użyteczności publicznej, uprasza się o zwrócenie uwagi Zarządów Gmin, że wypełnienie załączonych formularzy winno być staranne.

Termin nadesłania odpowiedzi ustala się na dzień 15 stycznia 1946 r.

Kierownik Biura
Zakładów i Urządzeń Użyteczności Publicznej:
Inż. Mgr. Z. Rudolf.

2 załączniki.

Załącznik 1

Miasto... Powiat... Woj....

ANKIETA

dla miast o zorganizowanym oczyszczaniu i wywozie nieczystości.

A) Charakterystyka miasta.

1. Charakter miasta (ukształtowanie terenu, zajęcie mieszkańców, inne specyficzne dane).
2. Ogólna liczba mieszkańców w mieście.
3. Ogólna liczba nieruchomości w mieście:
   a) państwowych, miejskich, spółdzielczych i społecznych;
   b) prywatnych.
4. Ogólna liczba mieszkań w mieście.

B. Wywóz odpadków z nieruchomości.

Zakres działania.

1. Liczba mieszkańców objęta wywozem.
2. Liczba nieruchomości objęta wywozem:
   a) państwowych, miejskich, spółdzielczych i społecznych,
   b) prywatnych.
3. Liczba mieszkań objęta wywozem.
4. Procent objętych wywozem mieszkańców, nieruchomości:
   a) państwowych, miejskich, spółdzielczych i społecznych i mieszkań,
   b) prywatnych.

Produkcja odpadków.

1. Całkowita produkcja przeciętna dzienna, wyrażona w m^3 i tonach.
2. Całkowita produkcja przeciętna miesięczna w mies. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 w m^3 i tonach.
3. Produkcja przeciętna dzienna, przypadająca na 1 mieszkańca na dobę w ltr. i kg.
4. Produkcja przeciętna dzienna, przypadająca na 1 mieszkanie na dobę w ltr. i kg.
5. Przeciętny skład odpadków: a) części organiczne (ilości),

b) części nieorganiczne (ilości z podziałem na rodzaje).

Zbieranie odpadków.

1. Opis używanego zbiornika (kształt, pojemność, waga).
2. Liczba zbiorników.
3. Ile mieszkańców, objętych wywozem, przypada na 1 zbiornik.
4. Ile mieszkań, objętych wywozem, przypada na 1 zbiornik.
5. Sposób opróżnienia zbiorników (czy w miejscu produkcji, na wysypisku, ewent. inaczej, w nocy, w dzień, przez wystawianie na ulicę, kto wystawia itd.).
6. Dezynfekcja, mycie zbiorników, jak często, w jaki sposób.
7. Czy istnieje sortowanie odpadków, gdzie i w jaki sposób.

Wywóz odpadków — sprawność wywozu.

1. Sposób wywozu (mechaniczny, konny, wozy specjalne, platformy, opis wozów).
2. Pojemność wozu w m^3, w tonach, w ilości zbiorników.
3. Liczba wozów.
4. Ile mieszkańców, mieszkań, objęt. wywozem, przypada na 1 wóz.
5. Liczba obsługiwanych zbiorników w ciągu 8 godz. przez jedno urządzenie zimą, latem, przecięt. w roku.
6. Przeciętna liczba kursów w ciągu 8 godz. zimą, latem.
7. Przeciętny czas załadunku, zwałek, dojazdów w ciągu 8 godz. zimą, latem.
8. Przeciętna odległość obsługiwanej dzielnicy od wysypiska.
9. Załoga robocza wozu.
10. Przeciętna liczba zbiorników, przypadająca na 1 kurs zimą, latem.
11. Czas załadunku 1 zbiornika bez uwzgl. dojazdów i zwałek, przypadający na całą załogę i na 1 robotnika zimą, latem.
12. Czas załadunku 1 zbiornika z uwzgl. dojazdów i zwałek, przypadający na całą załogę i na 1 robotnika zimą, latem.

Organizacja wywozu i jej częstotliwość.

1. Czy cały obszar objęty wywozem jest codziennie oczyszczany, czy część jego, jaka — opis sposobu.
2. Częstotliwość wywozu dla odpadków zwykłych, szpitalnych ew. innych.

Wysypiska, unieszkodliwianie nieczystości.

1. Jeśli są wysypiska, to jakie (kontrolowane, dzikie, gdzie, w granicach miasta, poza granicami).
2. Opis sposobu składania nieczystości (warstwowo, jaka grubość warstwy, ewent. inne, opis).
3. Inne sposoby wywozu i unieszkodliwiania nieczystości (zatapianie, rozdrabnianie, spalanie śmieci, fermentacja, zamiana na kompost itp.).
4. Czy jest sortowanie odpadków w miejscu wywożenia odpadków, opis.
5. Rodzaje i ilości wydzielonych przy sortowaniu odpadków użytecznych.
6. Uzyskana energia z przerobienia 1 tony odpadków, ilość kompostu z 1 tony odpadków, ew. ilość innego produktu uzyskana z przeróbki 1 tony odpadków.
7. Celowość — opłacalność urządzenia.
8. Unieszkodliwianie odpadków szpitalnych.

Koszta, opłaty.

1. Opłata miesięczna za usuwanie nieczystości od 1 zbiornika.
2. Koszta własne od 1 zbiornika przy uwzględnieniu wszystkich wydatków.

Organizacja personalna.

1. Ogólna liczba pracowników: a) bezpośrednio wywożących odpadki (drużyny robocze, obsługa wysypisk itp.),

b) związanych pośrednio z usuwaniem odpadków (kontrola, urzędy).

2. Liczba pracowników bezpośrednio związanych z wywozem na 1.000 zbiorników.
3. Liczba pracowników pośrednio związanych z wywozem na 1.000 zbiorników.

C. Oczyszczanie ulic.

Zakres działania.

1. Ogólna długość ulicy w całym mieście, ogólna powierzchnia ulic (wraz z chodnikami) w całym mieście.
2. Ogólna liczba mieszkańców i mieszkań objętych oczyszczaniem ulic.
3. Liczba mieszkańców i mieszkań, przypadająca na 1 kmb. i 1 km^2 oczyszczanych ulic.
4. Procent objętej oczyszczaniem długości i powierzchni ulic w stosunku do całkowitej powierzchni i długości ulic.

Produkcja nieczystości i ilości śniegu i lodu.

1. Całkowita produkcja przeciętna dzienna wyrażona w m^3 i tonach latem i zimą.
2. Całkowita produkcja przeciętna miesięczna w każdym miesiącu (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) w m^3 i tonach.
3. Produkcja przeciętna dzienna, przypadająca na 1 kmb. i 1 km^2 ulicy latem i zimą.
4. Przeciętny skład nieczystości latem i zimą: a) części organiczne, b) części nieorganiczne.

Zbieranie nieczystości — zbiorniki.

1. Opis używanego zbiornika (zespołu zbiorników) ulicznego,

2. Ogólna liczba zbiorników (zespołów).

3. Ile zbiorników (zespołów) wypada na 1 kmb. na 1 km² ulicy.

4. Czy ilość stała latem i zimą, czy zmienna — jaka.

5. Sposób usuwania nieczystości ze zbiorników — opis.

6. Dezynfenkcja zbiorników — mycie.

7. Inne sposoby składania nieczystości.

Mechaniczne czyszczenie ulic.

1. Urządzenia do zamiatania — opis, liczba ogóln., liczba na kmb., na 1 km² ulicy.

2. Urządzenia do polewania — opis, liczba ogóln., liczba na kmb., na 1 km² ulicy.

3. Urządzenia do zmywania — opis liczba ogóln., liczba na kmb., na 1 km² ulicy.

4. Urządzenia do zbierania błota—opis liczba ogóln., liczba na kmb., na 1 km² ulicy.

5. Urządzenia do zbierania lodu i śniegu — opis, liczba ogólna, liczba na kmb., na 1 km² ulicy.

6. Urządzenia do posypywania ulicy — opis, liczba ogólna, liczba na kmb., na 1 km² ulicy.

Sprawność urządzeń mechanicznych.

1. Ile kmb., km² wypracowuje urządzenie do zamiatania w ciągu 8 godz. załoga jego.

2. Ile kmb., km² wypracowuje urządzenie do polewania w ciągu 8 godz. załoga jego.

3. Ile kmb., km² wypracowuje urządzenie do zmywania w ciągu 8 godz. załoga jego.

4. Ile kmb., km² wypracowuje urządzenie do zbierania błota w ciągu 8 godz. załoga jego.

5. Ile kmb., km² wypracowuje urządzenie do zbierania lodu i śniegu w ciągu 8 godzin załoga jego.

6. Ile kmb., km² wypracowuje urządzenie do posypywania w ciągu 8 godz. załoga jego.

Uzupełniające (ręczne) czyszczenie ulic.

1. Ogólna liczba robotników przy zamiataniu ulicy, ile przypada na 1 kmb., 1 km², ile wypracowuje 1 robotnik kmb. i km² w ciągu 8 godz. pracy.

2. Ogólna liczba robotników przy polewaniu ulicy, ile przypada na 1 kmb., 1 km², ile wypracowuje 1 robotnik kmb. i km² w ciągu 8 godz. pracy.

3. Ogólna liczba robotników przy zmywaniu ulicy, ile przypada na 1 kmb., 1 km², ile wypracowuje 1 robotnik kmb. i km² w ciągu 8 godz. pracy.

4. Ogólna liczba robotników przy zbieraniu błota, ile przypada na 1 kmb., 1 km², ile wypracowuje 1 robotnik kmb. i km² w ciągu 8 godz. pracy.

5. Ogólna liczba robotników przy zbieraniu lodu i śniegu, ile przypada na 1 kmb., 1 km², ile wypracowuje 1 robotnik kmb. i km² w ciągu 8 godz. pracy.

6. Ogólna liczba robotników przy posypywaniu ulicy, ile przypada na 1 kmb., 1 km², ile wypracowuje 1 robotnik kmb. i km² w ciągu 8 godz. pracy.

Wywóz nieczystości oraz śniegu i lodu.

1. Sposób usuwania zmiotków — opis.

2. Sposób usuwania lodu i śniegu — opis.

3. Sposób usuwania błota — opis.

Częstotliwość.

1. Jak często zamiata się ulice główne i drugorzędne.

2. Jak często polewa się ulice główne i drugorzędne.

3. Jak często zmywa się ulice główne i drugorzędne.

4. Jak często zbiera się błoto z ulic głównych i drugorzędnych.

5. Jak często zbiera się lód i śnieg z ulic głównych i drugorzędnych.

6. Jak często posypuje się ulice główne i drugorzędne.

Sposoby pośrednie utrzymania miasta w czystości.

1. Walka z kurzem, dymem, błotem — opis.

2. Walka ze śniegiem, lodem.

Wysypiska.

1. Czy wysypiska są te same, co dla usuwania odpadków z nieruchomości, jeśli nie, to gdzie, jakie, sposób składania, przeróbki, unieszkodliwiania itp.

Koszta — opłaty.

1. Opłata miesięczna za oczyszczanie ulic od 1 kmb. i od 1 km².

2. Koszta własne za oczyszczanie ulic od 1 kmb., od 1 km² z uwzględnieniem wszystkich wydatków.

Organizacja personalna.

1. Liczba pracowników: a) zajętych bezpośrednio oczyszczaniem ulic,

b) zajętych pośrednio oczyszczaniem ulic.

2. Liczba pracowników zajętych bezpośrednio przy oczyszczaniu ulic na 1 kmb., na 1 km².

3. Liczba pracowników zajętych pośrednio przy oczyszczaniu ulic na 1 kmb., na 1 km².

D. Oczyszczanie fekalii.

Zakres działania.

1. Liczba mieszkańców objętych oczyszczaniem, liczba mieszkań, objętych oczyszczaniem.

2. Procent objętych oczyszczaniem mieszkańców i mieszkań do og. liczby mieszkańców i mieszkań, która winna być objęta oczyszczaniem.

3. Liczba mieszkańców i mieszkań objęta oczyszczaniem, przypadająca na 1 wóz (urządzenie).

Produkcja nieczystości.

1. Całkowita produkcja dzienna, miesięczna, roczna (w m^3, tonach).

2. Produkcja przeciętna dzienna, przypadająca na 1 mieszkańca, 1 mieszkanie.

Usuwanie nieczystości — sprawność.

1. Typ wozu (urządzenie) opis, ilość ogólna, załoga 1 wozu (urządzenia).

2. Ilość kursów w ciągu 8 godzin pracy.

3. Czas załadowania 1 kursu, czas na dojazdy i opróżnianie.

4. Ile m^3 zabiera się na 1 kurs.

5. Przeciętny wywóz w ciągu 8 godzin pracy (w m^3, w tonach) dla jednego wozu.

6. Przeciętny wywóz w m^3 przypadający na 1 robotnika w ciągu 8 godzin pracy.

Miejsca opróżnienia.

1. Jak urządzone, gdzie, sposób składania fekalii, użytkowanie itp.

Częstotliwość i organizacja wywozu.

1. Częstotliwość wywozu i organizacja, opis.

Koszta.

1. Opłata od 1 m^3 wywiezionych fekalii (ew. od 1 kursu).

2. Koszt własny przy uwzględ. wszystkich wydatków od 1 m^3 ew. od 1 kursu.

Organizacja personalna.

1. Liczba robotników zajęta: a) bezpośrednio przy wywozie, liczba na 1.000 m^3 wywiezionych fekalii, b) pośrednio przy wywozie, liczba na 1.000 m^3 wywiezionych fekalii.

Powyższą ankietę należy wypełnić osobno według danych do 1939 r. oraz osobno według danych obecnych.

Załącznik Nr 2.

Miasto .... owiat .... Województwo ....

Rejestracja szkód wojennych

A. Nieruchomości i inne urządzenia nieruchome

L. p.	Wyszczególnienie nieruchomości /urządzenia/ krótki opis — przeznaczenie; wartość w zł. z 1939; °/₀ zniszczenia w zł. z 1939 r.								Ilość urządzeń nieruchomych, którą należy dobudować przy objęciu całego miasta	UWAGI
	Stan z roku 1939	Kubatura	Wybudowano w okresie wojny	Kubatura	Stan z 1939	dobudowanych	stan z 1939	dobudowanych		

B. Sprzęt i urządzenia ruchome

L. p.	Wyszczególnienie sprzętu — krótki opis — przeznaczenie	Ilość		Cena jednostkowa w zł. 1939		Uległo zniszczeniu sztuk		pozostało ogółem	Ilość sprzętu, którą należy uzupełnić przy objęciu całego miasta	UWAGI
		stan z r. 1939	nabytych w czasie wojny	stan z r. 1939	nabyte w czasie wojny	ze stanu z r. 1939	z nabytych w czasie wojny			

25

OKÓLNIK Nr 18
z dnia 16 sierpnia 1945 r.
w sprawie układów zbiorowych pracy.
(L. dz. 6658/45/Bud.).

Do
Ob. Ob. Pełnomocników Rządu

Do wszystkich
Urzędów Wojewódzkich
(Wydziałów Odbudowy)

Przy niniejszym przesyła się tekst układu zbiorowego pracy, obowiązującego w przemyśle budowlanym m. st. Warszawy na okres od 1.VIII.1945 r. do 31.X.1945 r.

Naczelnicy Wydziałów Odbudowy w porozumieniu z Okręgowym Inspektorem Pracy winni spowodować zwołanie konferencji z udziałem Związku Zawodowego Robotników Budowlanych oraz Zrzeszeń przedsiębiorców budowlanych, celem zawarcia układu zbiorowego pracy, obowiązującego na terenie Województwa.

Dla uzyskania podniesienia wydajności pracy płace robotnicze winny być oparte na systemie akordowo-premiowym, przyjętym w załączonym tekście układu zbiorowego, który winien być traktowany jako układ wzorowy.

Stawka godzinowa nie może być w żadnym razie wyższa od podanej w tabeli płac gotówkowych (załącznik 2 do układu zbiorowego). Przewidziany w załączonym tekście układu zbiorowego dodatek stołeczny (załącznik 2 układu) dotyczy tylko m. st. Warszawy i nie może być stosowany w żadnej innej miejscowości.

Tekst zawartego układu zbiorowego w przemyśle budowlanym należy niezwłocznie przesłać do Ministerstwa Odbudowy.

Dyrektor Departamentu Budownictwa
1 zał. *Inż. K. Tyszka*

UKŁAD ZBIOROWY PRACY

dla przemysłu budowlanego na obszarze miasta stołecznego Warszawy między Stowarzyszeniem Zawodowym Przem. Budowl. Rzplitej Polskiej i Zarządem Głównym Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego, zwanych w dalszym ciągu Dyrekcją i Związkiem Zawodowym Robotników i Pracowników Przemysłu Budowlanego, zwanym w dalszym ciągu Związkiem, zawarty został w dniu 4 sierpnia 1945 r. treści następującej.

Rozdział I.

Cel układu.

1. Układ niniejszy ustala warunki pracy i płacy i określa związane z płacą i pracą wzajemne zobowiązania stron podpisujących układ. Wspólnym dążeniem obu stron jest podniesienie jakości produkcji, podniesienie jej wydajności, wzmocnienie dyscypliny pracy i nadanie zakładom pracy, układem objętych, znaczenia twórczych jednostek gospodarstwa Państwa. W tym celu zobowiązuje się Dyrekcja i Związek przez swe Rady Zakładowe okazywać najdalej idące zrozumienie i pomoc we wszystkich planach i propozycjach stron, zmierzających do racjonalizacji pracy, podniesienia poziomu produkcji i kwalifikacji pracowników oraz zaprowadzeniu dyscypliny pracy.

Rozdział II.

Zasięg układu, czas trwania układu, warunki rozwiązania oraz zmiany układu.

2. Postanowienia niniejszego układu zobowiązują wszystkie zakłady pracy, objęte przez organizacje obu zawierających układ stron i rozciągają się na terytorium m. st. Warszawy.

3. Układ niniejszy zostaje zawarty na okres, poczynając od dnia 1.VIII.1945 r., a kończąc z dniem 31.X.1945 r.

4. Wypowiedzenie niniejszego układu powinno nastąpić w drodze pisemnej conajmniej na miesiąc przed upływem terminu jego ważności.

5. Wcześniejsze wypowiedzenie układu jest dozwolone, z zachowaniem jednak warunków, przewidzianych w poz. 4 w wypadkach, jeżeli warunki w poz. 11 i 36, a dotyczące cennika płac, premii i aprowizacji nie zostały dotrzymane.

6. W piśmie, zawierającym wypowiedzenie, strona wypowiadająca określi, czy wypowiedzenie dotyczy całego układu, czy też poszczególnych jego części i których. W wypadku wypowiedzenia całkowitego lub częściowego układu, strony przystąpią natychmiast do zawarcia nowego układu w całości lub tej części, której wypowiedzenie dotyczyło.

7. Jeżeli żadna ze stron nie wypowiedziała we właściwym terminie układu, prze-

dłuża się on automatycznie o 5 miesięcy, po upływie których bez potrzeby wypowiedzenia go przez którąkolwiek ze stron rozwiązuje się definitywnie i winien być zawarty na nowo.

Rozdział III.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników.

8. Przyjmowanie do pracy oraz zwalnianie z pracy pracowników należy do Dyrekcji lub osób przez nią upoważnionych. Rada Zakładowa powinna w ciągu jednego dnia być zawiadomiona o każdym fakcie przyjęcia pracowników do pracy, względnie zwolnienia ich z pracy. Rada Zakładowa uprawniona jest w terminie 3-dniowym od daty otrzymania zawiadomienia o przyjęciu nowego pracownika przedstawić Dyrekcji zastrzeżenia co do osoby nowoprzyjętego lub już pracującego pracownika. Rada Zakładowa jest uprawniona przedstawić Dyrekcji w terminie 3-dniowym od daty otrzymania zawiadomienia o zwolnieniu pracownika swe zastrzeżenia co do zwolnienia. Zastrzeżenia i wnioski Rady Zakładowej winny być przedłożone Dyrekcji na piśmie. Jeżeli Dyrekcja w ciągu 3-ch dni od daty doręczenia jej zastrzeżeń i wniosku Rady Zakładowej nie załatwi sprawy zgodnie z wnioskiem, będzie Rada Zakładowa uprawniona w terminie 7-dniowym przedłożyć sprawę do rozstrzygnięcia właściwemu Inspektorowi Pracy.

9. Przy przyjmowaniu nowych pracowników winna Dyrekcja i Rada Zakładowa dać pierwszeństwo członkom Związków Zawodowych, zdemobilizowanym wojskowym, członkom rodzin zmobilizowanych oraz robotnikom, obarczonym liczną rodziną.

10. Zwolnienie z pracy członka Zarządu Związku lub członka Rady Zakładowej może nastąpić tylko z ważnych przyczyn lub z winy pracownika i jedynie za uprzednią zgodą Związku. W wypadku nieuzgodnienia sprawa przekazana zostaje do Komisji Pojednawczo-Rozjemczej przy Obwodowym Inspektorze Pracy.

Rozdział IV.

Warunki pracy.

A) Płace.

11. Zapłata za pracę pracowników fizycznych składa się z zarobku akordowego oraz premii pieniężnej, ponadto pracownicy otrzymują przydziały towarowe, których rozdział następuje według załącznika do niniejszej umowy. Zarobek akordowy opiera się na płacy za jednostkę (m^3, sztuka itp.) wykonanej roboty, lub na zapłacie ryczałtowej. Zapłata akordowa obliczana jest w ten sposób: ilość czasu potrzebna na wykonanie jednostki według norm, jak w załączniku, pomnożona przez stawkę godzinową. W wypadku absolutnej niemożliwości ustalenia ceny akordowej ze względu na trudności pomiarowe (reperacje, poprawki itp.), powinny być ustalone ryczałty. Podstawą dla ustalenia ryczałtu powinien być przewidywany czas roboty, pomnożony przez stawkę godzinową. O ile na skutek błędnej kalkulacji robotnik przy pracy akordowej nie zarobił co najmniej o 25% więcej, niż zarobiłby na dniówce, ma prawo poddać rewizji cenę akordu przy współudziale przedstawiciela Rady Zakładowej. O ile akord nie może być wykonywany z przyczyn od pracownika niezależnych, np. brak materiałów, pracownik otrzymuje zwykłą płacę godzinową.

12. System płacy jednostkowej, system premiowy oraz normy produkcyjne podane są w załączniku.

13. Z dniem wejścia w życie umowy zbiorowej, Dyrekcja jest zobowiązana zaprowadzić system płacy jednostkowej (akordowej) oraz system premiowania pieniężnego i przydziałów towarowych dla poszczególnych kategoryj pracowników wg. załączników do umowy zbiorowej.

14. Normalne godzinowe stawki wynagrodzenia za pracę ulegają podwyżce, wynoszącej:

a) 10% przy wynagrodzeniu za zwykłą pracę nocną;
b) 50% przy wynagrodzeniu za pracę w godzinach nadliczbowych, za pierwsze 2 godziny nadliczbowe;
c) 100% przy wynagrodzeniu za trzecią i następne godziny nadliczbowe, za pracę w godzinach nadliczbowych nocnych i dni świąteczne.
d) przy pracy akordowej, wykonanej w godzinach nadliczbowych lub świątecznych na zlecenie Dyrekcji obowiązują powyższe podwyżki, obliczone w stosunku do wynagrodzenia godzinowego, a nie akordowego.

15. Czas zużyty przez pracownika na leczenie się w Zakładowym Punkcie Sanitarnym będzie wynagradzany na równi z czasem przepracowanym. Za pierwsze 3 dni choroby pracownik otrzymuje wynagrodzenie dniówkowe na podstawie zaświadczenia lekarza Ubezpieczalni Społ., stwierdzającego niezdolność do pracy ponad 3 dni, w wypadku choroby trwającej ponad 3 dni, Dyrekcja uzupełnia wypłaty Ubezpieczalni Społecznej do wysokości wynagrodzenia dniówkowego.

16. Pracownik zwolniony przez Dyrekcję dla wypełniania społecznych obowiązków, zachowuje przez czas zwolnienia pełne prawa pracownicze. Wynagrodzenie należy się pracownikowi tylko wówczas, jeżeli za pełnienie obowiązków państwowych lub społecznych, uzasadniających jego zwolnienie, nie pobiera żadnej płacy lub płacę niższą, niż wynagrodzenie za pracę. W tym ostatnim wypadku ma pracownik prawo jedynie żądania wypłacenia różnicy pomiędzy wynagrodzeniem za pracę a płacą za pełnienie obowiązków państwowych lub społecznych. Pracownik zwolniony dla wypełniania państwowych lub społecznych obowiązków, nie traci praw do nabytych w ciągu pracy przywilejów i uprawnień. Czas pracy w tej służbie wlicza się do czasu pracy w zakładzie.

17. Wysokość wynagrodzenia pracownika w razie niemożności pełnienia przez niego obowiązków wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku określona jest, w wypadkach nie objętych p. 15, obowiązującymi w tej mierze przepisami prawa.

18. Wypłata wynagrodzenia dokonywana powinna być co najmniej raz na 14 dni — w dniu uzgodnionym między Dyrekcją a Radą Zakładową. Wypłata winna być ukończona w ciągu 1-ej godziny po ukończeniu pracy. W wypadku przedłużenia wypłaty o dalszą pełną godzinę, czas stracony ponad pierwszą godzinę musi być opłacony według zwykłych stawek godzinowych. Przy wypłacie pracownik otrzymuje na piśmie zestawienie zarobku, potrąceń i sumy do wypłaty, co wprowadzone będzie w ciągu pierwszego miesiąca od wejścia umowy w życie.

19. Wypłata zarobków robotnikom w terminach miesięcznych z tym, że w pierwszej przepracowanej połowie miesiąca otrzymuje zaliczkę, a ostateczne rozliczenie dokonywane jest w końcu miesiąca — może być stosowana w wypadkach przewidzianych ustawą i za zgodą i zatwierdzeniem odpowiednich władz. W razie zawinionej niewypłaty zarobków w oznaczonym terminie, Dyrekcja obowiązana jest doliczyć do wypłaty odsetki za zwłokę w wysokości 2—3% miesięcznie, licząc od dnia powstania zwłoki. W sprawach spornych decyduje Obwodowy Inspektor Pracy.

B) Czas pracy.

20. Normalny czas pracy wynosi bez wliczenia przerw wypoczynkowych 8 godzin na dzień, w soboty 6 godzin, razem 46 godzin tygodniowo. Zarobki tygodniowe, robotników płatnych dniówkowo, obliczane są za 48 godzin.

21. Za czas stracony w zakładzie pracy z przyczyn od pracownika niezależnych odpowiada Dyrekcja, a pracownik — z tego tytułu nie może ponieść żadnych strat w zarobkowaniu.

22. Najdłuższy czas nieprzerwanej pracy wynosi 6 godzin. Przerwa pracy na odpoczynek lub posiłek nie może być zasadniczo krótsza niż 1 godzina, krótsze lub przedłużone przerwy powinny być uzgodnione z Radą Zakładową.

23. Czas rozpoczęcia i ukończenia pracy oraz przerwy wypoczynkowej, względnie obiadowej, ustalony będzie przez Dyrekcję w porozumieniu z Radą Zakładową. W wypadku niemożliwości osiągnięcia porozumienia, rozstrzyga Obwodowy Inspektor Pracy.

24. W wypadkach nagłych lub ze względu na konieczności państwowe, może Dyrekcja bez uprzedniego porozumienia się z Radą Zakładową przedłużyć dzień pracy o dalsze dwie godziny, jednak na czas nie dłuższy, niż 7 dni, lub o większą ilość godzin na czas nie dłuższy niż 3 dni i pod tym warunkiem, że o przedłużeniu dnia pracy zostanie powiadomiona Rada Zakładowa pismem, zawierającym uzasadnienie tego zarządzenia.

Na przedłużenie czasu pracy o 2 godziny dziennie poza okres 7 dni lub też o większą liczbę godzin poza okres 3 dni wymagane jest prócz zgody Rady Zakładowej, zezwolenie właściwej władzy.

25. W obwodach pracy i na poszczególnych budowach o ruchu ciągłym może czas pracy ulec przedłużeniu do 12 godzin na dobę, w razie braku odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, lub z innej uzasadnionej dobrem budowy przyczyny, pod tym jednak warunkiem, że Dyrekcja uzgodni to uprzednio z Radą Zakładową budowy lub obwodu, w których przedłużenie to będzie miało miejsce.

26. Do Dyrekcji należy uzyskanie zezwoleń właściwych władz na przedłużenie czasu pracy, według obowiązujących przepisów prawnych o czasie pracy, względnie dokonywanie zawiadomień właściwych władz, stosownie do tych przepisów.

27. Dniami wypoczynkowymi i wolnymi od pracy są niedziele i ustawowe dni świąteczne. Zatrudnianie w niedziele i święta może być dokonywane po uprzednim uzgodnieniu tej sprawy z Radą Zakładową, z zachowaniem odpowiednich przepisów prawnych o czasie pracy, a w nagłych wypadkach bez tego porozumienia. Zgoda Rady Zakładowej jest również w tym wypadku wymagana, jeżeli wskutek warunków produkcyjnych zajdzie konieczność jednorazowego przeniesienia dnia wypoczynko-

wego na dzień powszedni. W zakładach lub ich oddziałach o ruchu ciągłym, Dyrekcja, po uprzednim porozumieniu z Radą Zakładową, ustali schemat, według którego dzień wypoczynkowy dla poszczególnych pracowników przesunięty zostanie na dzień powszedni, oraz wykaz imienny tych pracowników, których to przesunięcie dotyczy.

C) Urlopy.

28. Do udzielenia pracownikom urlopów oraz sposobu wynagrodzenia za czas urlopowy będą miały zastosowanie obowiązujące w tej mierze przepisy prawne ustawy z dnia 16.V. 1922 r.

29. Po 10 latach pracy robotnikowi przysługuje 1-miesięczny urlop płatny, nieprzerwany.

30. Przy urlopach 8 i 15 dniowych za dni urlopowe liczy się kolejno po sobie następujące dni kalendarzowe, z tym, że zapłata należy się za pełne 8 lub 15 dni, niezależnie od przypadających w okresie urlopu niedziel i świąt. Dniem rozpoczęcia urlopu musi być dzień powszedni. Przy urlopach miesięcznych za dni urlopowe liczą się kolejno następujące dni kalendarzowe, poczynając od ostatniego dnia pracy.

31. Pracownik nie może zrzec się prawa korzystania z urlopu, w zamian za wynagrodzenie dodatkowe, wypłacone mu przez Dyrekcję. W wyjątkowym wypadku, o ile konieczności tego wymagają, urlopy mogą być zawieszane dla wszystkich lub części pracowników, jednak pracownikom przysługuje prawo do odszkodowania pieniężnego w wysokości, w jakiej otrzymałby wynagrodzenie za urlop wykorzystany. Zawieszenie urlopów może być tylko dokonane za zgodą Związku.

31-a. Za okres urlopu pracownicy otrzymują wynagrodzenie zasadnicze łącznie z zaopatrzeniem aprowizacyjnym (bez stołówki) i przydziałami towarowymi oraz premię przeciętną z ostatniego miesiąca, odnosi się to również do pracowników delegowanych do spraw społecznych (p. 16).

31-b. Pracownik nie traci praw do niewykorzystanego nie z własnej winy w roku kalendarzowym urlopu.

31-c. Prawo do 15 dni lub miesiąca urlopu raz nabyte nie traci ważności, pomimo zmiany miejsca zatrudnienia.

D) Miejsce, narzędzia pracy, ubrania robocze.

32. Przyjmując pracownika Dyrekcja obowiązana jest wskazać mu miejsce robocze, oraz przydzielić narzędzia pracy. Ochronne ubrania robocze obowiązana jest Dyrekcja dostarczyć określonym kategoriom robotników. Kategorie robotników i normy, określające ilość i jakość ochronnego ubrania roboczego oraz czas, na jaki one zostały wydane, zostaną ustalone w drodze porozumienia Dyrekcji z Radą zakładową. Pracownik odpowiada za całość przydzielonych mu narzędzi pracy i ochronnego ubrania roboczego i winien zwrócić koszt tych przedmiotów, jeżeli uległy one uszkodzeniu lub zniszczeniu z jego winy lub niedbalstwa. Koszt, biorąc pod uwagę czas użytkowania, stopień zużycia narzędzi lub ochronnego ubrania ustala Dyrekcja w porozumieniu z Radą Zakładową.

33. Dyrekcja obowiązana jest do wskazania pracownikowi miejsca na przechowywanie przydzielonych mu narzędzi pracy i ochronnego ubrania roboczego.

34. Jeżeli pracownik został przyjęty do pracy z własnymi narzędziami, należy mu się wynagrodzenie za ich zużycie w wysokości, ustalonej przez Dyrekcję i Radę Zakładową.

Rozdział V.

Warunki socjalne.

35. Dyrekcja obowiązana jest do urządzenia na terenie zakładu stołówki dla pracowników i wydawania im bezpłatnych pożywnych obiadów. Kontrolę nad prowadzeniem stołówki powierza się Radzie Zakładowej.

36. Dyrekcja jest odpowiedzialna za terminowy i prawidłowy rozdział kart żywnościowych, dostarczonych przez państwowe lub samorządowe organa aprowizacyjne, pracownikom i członkom ich rodzin. Dyrekcja jest zobowiązana do dostarczenia pracownikom i członkom ich rodzin artykułów aprowizacyjnych, należnych im według kart aprowizacyjnych najwyższej kategorii, łącznie z wszelkimi obowiązującymi dla pracowników odbudowy kartami lub przydziałami dodatkowymi. Przydział miesięczny winien być zasadniczo dostarczony w ratach tygodniowych. W wypadkach niedostarczenia aprowizacji za m-c bieżący Dyrekcja bezwzględnie obowiązana jest wydać w pierwszym tygodniu następnego miesiąca zaległe artykuły lub wypłacić równowartość pieniężną niedostarczonych artykułów według cen rynkowych. Cenę rynkową określi Dyrekcja wespół z przedstawicielami Związku. W każdym tygodniu powinna być wydana normalna porcja chleba. Dla sprawnego i należytego rozdziału artykułów żywnościowych i innych winna być powołana specjalna komórka (konsum, sklep, lub komisja aprowizacyjna) pod nadzorem Dyrekcji i Związku

Zawodowego. Pracownik nabywa prawa do korzystania ze stołówki, jako też i artykułów żywnościowych na kartki z dniem przyjęcia go do pracy w ramach ogólnie przyjętych, lub otrzymuje odpowiednie ekwiwalenty.

37. Przedsiębiorstwo pokrywa na podstawie pokwitowań szkół wpisy i czesne szkolne na wszystkich stopniach nauczania od przedszkoli do średnich uczelni łącznie, za dzieci pracowników.

38. Do Dyrekcji należy bezpłatne pranie i reperacja ochronnej odzieży roboczej, wydanej pracownikom.

39. Dyrekcja obowiązana jest do zaprenumerowania przynajmniej jednej gazety codziennej oraz „Trybuny Związkowca" — organu Komisji Centralnej Związków Zawodowych, a Rada Zakładowa obowiązana jest wywiesić je w widocznym i dostępnym miejscu, dla umożliwienia pracownikom korzystania z nich w przerwie obiadowej.

40. Dyrekcja winna oddać do dyspozycji Związku Zawodowego lub Rad Zakładowych odpowiedni lokal na biuro i świetlicę dla pracowników.

41. Dla pewnych kategoryj pracowników, których prace zostały uznane przez Inspekcję Pracy za szkodliwe dla zdrowia, obowiązana jest Dyrekcja dostarczyć codziennie pół litra mleka, które pracownik musi na miejscu skonsumować. W wypadku całkowitej niemożliwości dostarczenia mleka, Dyrekcja po uzgodnieniu z Radą Zakładową obowiązana jest dostarczyć inne produkty żywnościowe, odpowiadające wartością wskazanej ilości mleka.

41-a. W razie śmierci pracownika, obarczonego nieletnimi dziećmi, będącymi na jego utrzymaniu, przedsiębiorstwo wypłaci jego najbliższej rodzinie wynagrodzenie w wysokości 3-miesięcznej pensji, nadto, o ile pracownik pracował więcej niż 3 lata — za każdy przepracowany rok wynagrodzenie w wysokości 1-miesięcznej pensji.

Rozdział VI.

Dyscyplina pracy.

42. Dyrekcja jest obowiązana w ciągu 2-ch tygodni od zawarcia niniejszego układu opracować i uzgodnić ze Związkiem Zawodowym regulamin pracy, zatwierdzić w Inspekcji Pracy, wydrukować i wywiesić na widocznym miejscu, dla umożliwienia pracownikom zapoznania się z jego treścią.

43. Dyrekcja ma prawo, w wypadku, gdy praca przydzielona pracownikowi nie wypełnia całkowicie jego dnia roboczego dać mu dodatkową pracę możliwie odpowiadającą jego kwalifikacjom, a wyjątkowo i inną z utrzymaniem jego poprzedniej płacy.

44. Do czasu wydania regulaminu pracy, przewidzianego w p. 42, zawierającego w tej mierze bardziej szczegółowe przepisy, Dyrekcja w porozumieniu z Radą Zakładową będzie miała prawo nakładania kar na pracowników, dopuszczających się przewinień, które przynoszą szkodę zakładowi, lub uniemożliwiają normalny tryb pracy.

Do tych przewinień należy:

a) Złe lub niedbałe wykonanie roboty, oraz psucie podczas pracy materiału, narzędzi i maszyn wskutek niedbalstwa.
b) Nieprzybycie do pracy, spóźnienie się do pracy lub samowolne opuszczenie miejsca pracy w ciągu dnia roboczego bez uzasadnionej przyczyny.
c) Przybycie do pracy lub znajdowanie się przy pracy w stanie nietrzeźwym.
d) Nieprzestrzeganie wydanych przez Dyrekcję przepisów o bezpieczeństwie, jak nieostrożność przy obchodzeniu się z ogniem, światłem i t. p.
e) Nieuzasadniona odmowa pracy, względnie odmowa wykonania pracy dodatkowej.
f) Niewłaściwe zachowanie się w stosunku do władz przedsiębiorstwa.

45. Karami są:

a) upomnienie, z podaniem do wiadomości wszystkich pracowników,
b) nagana z tym, że w wypadku powtórzenia się przekroczenia, pracownik będzie zwolniony z pracy,
c) zwolnienie z danej pracy i przeniesienie na drugi rodzaj pracy o niższej stawce na określony przeciąg czasu,
d) zwolnienie z pracy.

Pracownikowi, na którego nałożono karę, służy prawo odwołania się do Związku. W wypadku nieuzgodnienia stanowiska Związku i Dyrekcji, sprawa na wniosek jednej ze stron ulega rozpatrzeniu przez Obwodowego Inspektora Pracy.

Rozdział VII.

Ochrona i higiena pracy.

46. Dyrekcja obowiązana jest urządzić punkt sanitarny, obsługiwany przynajmniej przez jedną osobę odpowiednio przeszkoloną, w zakładach, zatrudniających więcej niż 100 pracowników. Punkt sanitarny winien posiadać apteczkę i być zaopatrzony we wszystkie narzędzia lekarskie i leki, nie-

zbędne w niesieniu pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach przy pracy.

47. Na wszystkich budowach zakładów winny znajdować się umywalnie, zaopatrzone w ręczniki i mydło.

48 Na wszystkich budowach zakładów winny znajdować się naczynia z przegotowaną wodą do picia oraz pewna ilość garnuszków, tudzież urządzenia do ich płukania.

49. Dyrekcja dołoży starań w celu najszybszego uruchomienia bezpłatnej łaźni przez Zarząd Miejski dla pracowników.

50. Umawiające się strony poczynią w Ubezpieczalni Społecznej kroki celem przyjmowania bez kolejki pracowników, którzy zachorowali przy pracy.

51. Płace mężczyzn i kobiet, wykonywujących jedne i te same obowiązki są jednakowe.

Rozdział VIII.

Postanowienia końcowe.

52. Związek przelewa swe uprawnienia, wynikające z niniejszego układu na Radę Zakładową, która stanowi ostatnie ogniwo w organizacji Związku. Specjalnie Rada Zakładowa reguluje sprawy zawarte w pp.: 8, 9, 24, 25, 27, 32, 34, 35, 36, 39, 40, 41, 42 i 44 tegoż układu.

53. Wszelkie sprawy wynikające z tego układu roztrzsyga właściwy Obwodowy Inspektor Pracy, co nie pozbawia pracowników prawa dochodzenia swych roszczeń w drodze sądowej.

54. Dyrekcja jest zobowiązana do zaopatrzenia Rady Zakładowej w egzemplarze umowy zbiorowej w ilości jeden egzemplarz na każdych stu zatrudnionych.

55. Dyrekcja winna zobowiązać swoich podprzedsiębiorców do przestrzegania w całości warunków niniejszego układu zbiorowego.

(Podpisujemy z zastrzeżeniami w liście naszym do Inspektora Pracy z dn. 4.VIII. 1945 r.).

Omówienie: w p. 5 wiersz 3 skreślono „37" a wpisano „36". P. 12 w 1 skreślono słowa „projekt systemu", a wstawiono „system", skreślono wyrazy „systemu premiowego", a wstawiono „system premiowy". P. 43 wiersz 3 skreślono wyraz „wyjątkowy" a wstawiono wyraz „wyjątkowo". Do niniejszego Układu Zbiorowego Pracy dołączono 5 (pięć) załączników, stanowiących integralną część Układu.

Dyrekcja:
inż. Piróg Wojciech
inż. Pietrusiewicz Stefan.
Za Stowarzyszenie Zawod. Przeds. Budowl.
Czesław Klarner
Henryk Martens.
Związek Zawodowy Pracowników:
Mleczko Franciszek
Kurzela Gwidon
Inż. Vieweger Oskar
inż. Komorowski Józef
Witaszyński Władysław
Malendowicz Leon.

Załącznik 1.

Dodatek do Umowy Zbiorowej

Postanowiono przyjąć jako normy podstawowe wydajności w przemyśle budowlanym podstawy analityczne robót budowlanych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ustalając stopień wydajności w stosunku do poszczególnych działów, jak następuje:

A. Roboty ziemne	80%
B. Roboty betonowe i żelbetowe	90%
C. Zaprawy	80%
D. Roboty murarskie	80%
E. Roboty tynkarskie	80%
F. Roboty kamieniarskie	
G. Roboty ciesielskie	90%
H. Roboty posadzkarskie i stolarskie	90%
I. Roboty dekarskie i blacharskie	80%
J. Roboty ślusarskie i kowalskie	90%
K. Roboty spawalnicze	100%
L. Roboty malarskie i tapicerskie	
Ł. Zabezpieczenie przeciwgrzybowe i odgrzybienie	100%
O. Roboty zduńskie	80%
P. Roboty szklarskie	200%
R. Roboty instalac. ogrzew. i wod.	wg. załącznika
S. Roboty instalacyjno-elektryczne	
T. Roboty kolejowe	normy „Tor"

U Roboty mostowe . . . .
W. Roboty drogowe . . . .
Y. Roboty wodne . . . . „Tor"
X. Roboty rozbiórkowe . . . . . . normy Min. Spr. Wewn.
Z. Roboty remontowe . . . . normy Min. Spr. Wewn.

Załącznik 2.

Tabela płac gotówkowych

I Kategoria	II Uwagi	III Stawka grupa	III siatki stawki	IV mnożnik	V stawka godzin
Przodownicy grupowi I- rzemieślnicza	Tu zaliczyć trzeba rzemieśln. samodz.	24	10.—	160	16.—
		22	9.60	„	15,40
II „	murarze II kat.	18	8.30	„	13.30
III „	Tu zaliczyć: specjalistów rozbiórkowych, pracowników koźlarzy	15	7.10	„	11.40
IV pomoc fachowa		12	5.60	„	9.—
V niewykwalikowani		9	4.50	„	7.20
VI lekk. prac.		6	3.70	„	5.90

UWAGA: Mnożnik: dodatek stołeczny + dodatek sezonowy ogółem

1.30 + 0.30 = 1.60

Dodatek stołeczny dotyczy tylko m. st. Warszawy, natomiast we wszystkich innych miastach miejscowościach może być brany pod uwagę jedynie dodatek sezonowy w wysokości do 30%.

Załącznik 3.

WYTYCZNE OBLICZENIA WYNAGRODZEŃ AKORDOWYCH

1) System akordowy oparty jest na zapłacie za jednostkę wykonanej pracy.

2) Przed rozpoczęciem pracy pracownik lub zespół powinien być poinformowany na piśmie, ile wynosi zapłata za jednostkę lub całość roboty, która ma być wykonana.

3) W wypadku wątpliwości przy zaszeregowaniu pracownika do odpowiedniej kategorii płac rozstrzyga Komisja Kwalifikacyjna złożona z przedstawiciela Związku Zawodowego i przedstawicieli stron zainteresowanych. Powyższe odnosi się zarówno do pracowników umysłowych, jak i fizycznych.

4) Dyrekcja jest zobowiązana do stałego uzupełniania brakujących norm w porozumieniu ze Związkiem lub w sprawach lokalnych, z Radą Zakładową.

5) Premie pieniężne oblicza się w terminach miesięcznych w sposób następujący: ogólna suma zarobionych pieniędzy podzielona przez zarobek, jaki byłby osiągnięty przy płacy dniówkowej, jest miarą wydajności. W zależności od wydajności premia pieniężna wynosi:

przy wydajn.	1,01 — 1.10 —	5%	całk. zar.
„ „	1,11 — 1,20 —	10%	„ „
„ „	1,21 — 1,30 —	15%	„ „
„ „	1,31 — 1,40 —	20%	„ „
„ „	1,41 — i pow.	25%	„ „

6) Za osiągnięcie wydajności przyznaje się premie w punktach towarowych według tabeli, dające możność korzystania z przydziałów towarowych:

Wydajność	Kateg. I—II	III—IV	V—VI
101—110	4	3	2
111—120	7	6	4
121—130	10	9	6
131—140	14	12	9
141—155	18	15	12
156—170	23	20	16
171—185	29	25	20
186—200	35	30	25

Załącznik 4.

Dla wyróżniających się jednostek lub zespołów powinny być stosowane premie specjalne w towarach przemysłowych lub artykułach żywnościowych. Jako podstawę do premiowania dodatkowego należy brać pod uwagę przede wszystkim: 1) terminowość wykonywania robót, 2) staranność wykonania robót, 3) oszczędne zużycie materiałów.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo wypłacania wynagrodzenia za pracę pewnej kategorii pracowników fizycznych, nie pracujących na akord, miesięcznie z góry. Do kategorii tej mogą należeć między innymi: woźni, gońcy, sprzątaczki, dozorcy, pomoc kuchenna, pomoc w magazynach, strażnicy zakładowi lub tym podobni. Płace obliczane będą na podstawie stawek godzinowych wraz z dodatkiem stołecznym i sezonowym, premie obliczane będą według tymczasowych zasad premiowania ustalonych przez Zarząd.

Załącznik 5.

Przydział miesięczny na karty żywnościowe 1-ej kat.

		na pracownika	dla członka rodziny	przydział dla stołówki
1.	Chleb	12 kg.	7 kg.	0,30 kg.
2.	Cukier	1 „	1/4 „	0,02 „
3.	Tłuszcz	1 „	1/2 „	0,01 „
4.	Kartofle	18 „	12 „	0,20 „
5.	Mąka gat.	2 „	1 „	0,05 „
6.	Mięso (chude)	2 „	1 „	0,03 „
7.	Kasza	2 „	1,1/2 „	0,05 „
8.	Sól	0,4 „	0,3 „	
9.	Warzywa	2 „	—	
10.	Mydło	0,4 „	0,15 „	
11.	Nafta	1 „	—	
12.	Herbata kawa	0,125 „	0,100 „	
13.	Zapałki	2pud.		

26

OKÓLNIK Nr 19

z dnia 17 sierpnia 1945 r.

w sprawie ustalenia honorarium za prace architektoniczno-budowlane, wykonywane w charakterze zajęć ubocznych.

(L. dz. 6791/45)

Do
Urzędów Wojewódzkich
Pełnomocników Rządu
Gdańskiej Dyrekcji Odbudowy
Biura Odbudowy Stolicy

W wypadkach powierzenia personelowi fachowemu w Urzędach Wojewódzkich prac architektoniczno-budowlanych w charakterze zajęć ubocznych należy mieć na uwadze następujące warunki:

1) wysokość należnego honorarium za powierzone prace, powinna być obniżona o 20% w stosunku do honorarium, przypadającego dla architektów lub inżynierów wolnopraktykujących, ustalonego na podstawie norm podanych w okólniku z dn. 2.VIII. 1945 r., za L. dz. 5831/45;

2) rodzaj powierzonej pracy nie może kolidować z zakresem obowiązków służbowych.

Dyrektor Departamentu Budownictwa

Inż. K. Tyszka.

27

OKÓLNIK Nr 20

z dnia 17 sierpnia 1945 r.

w sprawie składu osobowego państwowej służby budowlanej II i I instancji.

Do Wszystkich

1) Urzędów Wojewódzkich

2) Pełnomocników Rządu

Dla stałej ewidencji składu osobowego państwowej służby budowlanej — wojewódzkiej i powiatowej — Ministerstwo Odbudowy prosi o przedkładanie co miesiąc składu osobowego:

1. Wydziału Odbudowy dostosowanego do schematu organizacyjnego, podanego w zarządzeniu tut. Ministerstwa z dnia 20 lipca b. r. L. dz. 5086 — okólnik Nr 1,

2. powiatowych władz budowlanych z podziałem na okręgi budowlane wg. stanu z dn. 1-go każdego miesiąca.

W sprawozdaniu należy podać imię i nazwisko, stanowisko służbowe, posiadane wykształcenie, grupę uposażenia, ilość

dodatków rodzinnych oraz z czyjej nominacji został przyjęty do służby.

Wykazami należy objąć pracowników, będących na etacie Ministerstwa Odbudowy, oraz pracownkiów, opłacanych z kredytów rzeczowych, otwieranych przez tut. Ministerstwo z odpowiednim oznaczeniem.

Sprawę należy traktować jako pilną.

Dyrektor Departamentu Budownictwa
(—) Inż. K. Tyszka.

28

OKÓLNIK Nr 21

z dnia 10 września 1945 r.

w sprawie przyśpieszenia akcji zawierania układów zbiorowych pracy.

(L. dz. 8526/45).

Do

Urzędów Wojewódzkich
Urzędów Pełnomocników Rządu
Delegatury Odbudowy na Śląsk Dolny
Zarządu Miejskiego m. Łodzi.

Okólnikiem z dnia 16.8. 1945 r. L. dz. 6658/45/Bud. Ministerstwo Odbudowy zaleciło Naczelnikom Wydziałów Odbudowy spowodowanie zawarcia układów zbiorowych pracy w przemyśle budowlanym na okres od 1.8. 1945 r. do 31.10. 1945 r.

Wobec tego, iż nie wszystkie Urzędy Wojewódzkie nadesłały w tym przedmiocie sprawozdania wzywa się Naczelników Wydziałów Odbudowy do najrychlejszego zakończenia akcji zawierania układów zbiorowych pracy i nadesłania przy sprawozdaniu tekstu podpisanego układu.

W wypadku gdyby Wydziały Odbudowy natrafiły na trudności lub przeszkody w doprowadzeniu do zawarcia układu należy o tem niezwłocznie zawiadomić Ministerstwo telefonicznie bądź telegraficznie.

Ministerstwo ponownie zwraca uwagę Naczelnikom Wydziałów Odbudowy, iż płace w projektowanym układzie winny być oparte na systemie akordowo-premiowym, który został szczegółowo sformułowany w §§ 11, 12, 13 i 36 przesłanego wzorowego układu pracy. Od warunku systemu akordowo-premiowego absolutnie odstąpić nie można, również nie można dopuścić przekroczenia wysokości stawki godzinowej określonej siatką płac (zał. 2 do układu zbiorowego).

W razie sprzeciwów ze strony kontrahentów podpisujących układ przeciwko umieszczeniu powyższych warunków w układzie należy niezwłocznie zawiadomić o tem Ministerstwo.

Ministerstwo Odbudowy otrzymało na m-c sierpień i wrzesień przydział z Ministerstwa Aprowizacji i Handlu towarów włókienniczych na premie towarowe za zwiększoną wydajność pracy (§§ 11, 12, 13 i zał. 3 p. 6 wzorowego układu pracy). Rozdział tych materiałów na poszczególne województwa nastąpi w najbliższym czasie. Wymienione towary premiowe będą mogły być wydawane jedynie przedsiębiorstwom, które podpisały układ zbiorowy pracy oparty na warunkach wzorowego układu pracy. Z tych też względów należy jaknajrychlej doprowadzić do podpisania zbiorowego układu pracy.

Dyrektor Departamentu Budownictwa:
Inż. K. Tyszka.

Cena numeru niniejszego zł. 40

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Odbudowy, Warszawa, Al. Marszałka Stalina 38

Drukiem Spółdz. Wyd. „Czytelnik" Nr. 2, Warszawa, Marszałkowska 3/5